

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svmmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae Vsvm post
volumina Iuris Canonici, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvn Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Alienatio rerum Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

10 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

Balsamus. & munda cera cum chrismatis vnda,
 Conficiunt Agnum. quod munus do tibi magnum
 Fonte velut natum. per mystica sanctificatum
 Fulgura de sursum depellit, & omne malignum
 Peccatum frangit vt Christi sanguis, & angit
 Prægnans seruat. simul & partus liberatur
 Munera defert dignis, virtutem destruit ignis
 Portatus munde de fluctibus erripit vnda
 Morte repentina seruat: Satanæq; ruina
 Si quis honoret eum, retinet super hostes tropheum
 Parsq; minor tantum tota valet integra quantum
 Agnus Dei miserere mei
 Qui crimina tollis miserere nobis.

ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

- 1 Quenam iura obseruanda sint in alienatione rerum Ecclesiæ.
- 2 Regula traditur pro validitate alienationis rei ecclesiæ; Ampliatur a num. 15. & limitatur a num. 28.
- 3 Causæ alienationis, & casus a iure permissi sunt idem, & requirunt solemnitates & quenam illæ sint.
- 4 Consensus patroni an requiratur.
- 5 Dispositio huius Paulinæ quæ sit. eius intelligentia, & praxis.
- 6 Prælati iurant non alienare, & quid operatur.
- 7 Assensus Apostolicus, quod importet.
- 8 Assensus debet precedere contractum & quando subsequi num. 11.
- 9 Traditio possessionis ante assensum quid operetur.
- 10 Cautela pro contrahentibus ne incurrant in penas huius Paulinæ.
- 11 Assensus quando subsequitur.
- 12 Euidens utilitas quando attenditur, quæ dicatur, & quid si post assensum reperitur lesio.
- 13 Penæ commissariorum male iudicantium, procurantium, at tali a decreta extorquentium.
- 14 Gerardina constitutio quæ sit, & praxis procedendi in huiusmodi causis.

ALIENATIO rerum Ecclesiæ. Præter Summistas in hoc verbo sciendum est, Paulum III. aliqua constituisse circa alienationem rerum Ecclesiasticarum, quæ Pius III. reduxit ad viam iuris communis, vt in eius Constitutione publica Romæ die 24. Septembris 1560. Incip. Prouida. fol. 68. in Bullariis, adeo quod hodie attenditur dispositio Sacrorum Canonum, præsertim Pauli II. fol. 91. quæ est inter Extræuag. com. sub tit. de reb. Eccles. non alienan. tenoris sequentis:

Ambitiosa cupiditati illorum præcipue, qui diuinis, & humanis affectati damnatione postposita, immobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quibus ecclesiæ, Monasteria, & pia loca regantur illustranturque, & eorum ministri sibi alimoniam vendicant profanis vsibus applicare, aut cum maximo illorum, ac diuini cultus detrimento exquisitis medijs vsurpare præsumunt, occurrere cupientes.

Optimum rerum, & bonorum ecclesiasticorum alienationem omnemq; pactum, per quod

quod ipsorum dominium transfertur concessione hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, nec non infeudationem, vel contractum, emphyteuticum, praterquam in casibus a iure permissis, ac de rebus & bonis in emphyteusim ab antiquo concedi solitis, & tunc in ecclesiarum evidenti utilitate, ac de fructibus & bonis, quae servando servari non possunt pro instantis temporis exigentia, haec perpetuo valitura Constitutione praesenti fieri prohibemus.

Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, prohibitionibus, & decretis aliis super hoc editis, quae tenore praesentium innovamus in suo nihilominus robore permanentibus. Si quis autem contra huius nostrae prohibitionis seriem de bonis, & rebus eisdem quicquam alienare praesumpserit, alienatio hypotheca, concessio, locatio conductio, & infeudatio huiusmodi nullius omnino sint roboris, vel momenti, & tam qui alienant, quam is, qui alienatas res, & bona praedicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat.

Alienari vero bona, ecclesiarum monasteriorum, locorumque piorum quorumlibet inconsulto Romano Pontifice, aut contra praesentis constitutionis tenore si Pontificali vel Abbatiali praesulgeat dignitate, ingressus ecclesiae sit penitus interdictus, & si per sex menses immediate sequentes sub interdicto huiusmodi animo (quod absit) perseveraverit indurato, lapsis mensibus eisdem a regimine, & administratione sua ecclesiae, vel monasterii cui praesidet, in spiritualibus & temporalibus sit eo ipso suspensus inferiores vero prelati commendatarii & aliarum ecclesiarum Rectores beneficia, vel administrationem quomodolibet obtinentes, prioratibus, preposituris, preposituribus, dignitatibus personarum, administrationibus, officiis, Canonicatibus, prae-bendis aliisque ecclesiasticis cum cura, & sine cura secularibus & regularibus beneficiis, quorum res & bona alienarunt dumtaxat ipso facto privati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare censeantur, possintque per locorum ordinarios, vel alios, ad quos eorum collatio pertinet, personis idoneis (illis exceptis, quae propterea privatae fuerint) libere de iure conferri, nisi alias dispositioni Apostolicae Sedis sint specialiter aut generaliter reservata, nihilominus alienatae res & bona huiusmodi ad ecclesias, monasteria, & loca pia, ad quae ante alienationem huiusmodi pertinebant, libere revertantur. Nulli ergo, &c. Datum Romae apud Sanctum Marcum Anno Dominicae Incarnationis 1468. Kal. Martij Pontificatus nostri anno quarto.

Ad evidentiam praemitto quod de Alienatione rerum ecclesiasticarum, piorumve locorum habetur in iure civili in l. i. ubi dicitur la 2. & in Auth. hoc ius porrectum, cum multis Auth. seq. C. de sacro. eccl. & in lib. Auth. in tit. de aliena, & emphyt. & in alio tit. clariori de non alien. nec permuta. reb. eccl. In iure vero Canonico habetur in lib. Decreti 12. q. 2. per totam, praesertim in c. sine exceptione, ac in lib. Decretalium in tit. de reb. eccl. alien. vel non, praecipue in c. nulli; Habetur in lib. Sexti, in Clem. ac in hac extrauag. communi eo. tit. & in Conc. Trid. sess. 25. de Reform. cap. 11. incip. Magnam.

1 Standum est hodie in Dispositioni iuris Canonici gl in c. 1. in verbo tractatus de reb. eccl. non alien. in 6. Abb. in c. in praesentia, sub nu. 28. de probat. & in c. inter alia nu. 16. de immu. eccl. & in d. c. nulli nu. 6. de reb. eccl. alien. vel non & in conf. 41. sub nume. 3. par. 1. Quo dilucidius intelligi possit haec materia, quae longa & obscura est, visis omnibus pene scriptoribus, consideratisque eorum dictis, ac perpenis facio Regulam, quod

2 Ad validitatem alienationis Rei ecclesiasticae ¶ Duo copulative requiruntur, causa iusta in casu licito, & forma, 1. solennitas legitima, c. 1. de reb. eccl. non alien.

alien. in 6. d. clem. 1. eo. tit. d. c. sine exceptione, glo. in summa. 12. q. 2. Abb. in c. 2. num. 8. de his quæ vi met. cau. in c. 1. num. 17. de restit. in integr. & in c. nulli. nu. 7. de reb. eccles. alien. & in c. ad nostram, eo. tit. in c. tua, num. 8. de his, quæ fiunt a prælat. sine cõsensu c. Socin. in suis fallent. reg. 100. in verbo, eccles. Dec. in Auth. qui rem num. 21. C. de sacros. eccles. & in conf. 142. nu. 4. Couar. lib. 2. var. resol. c. 17. nu. 2. qui dicunt communem esse opinionem, Redoa. in tract. de reb. eccles. alien. q. 51. c. 7. nu. 21. & q. 36. nu. 17. & q. 46. Mascar. de proba. conclusio. 75. Molina de contract. disput. 468. Et hac forma omissa regulariter nõ valet alienatio. Afflict. in decis. 107. & dec. 85. Vinc. de Franch. decis. 35. late per Franc. Sarmant. Rotæ Romanæ Auditorem in tract. de reddit. eccles. par. 1. c. 2. vbi doctissime præter alios.

3 Cause iustæ sunt quatuor † necessitatis, vtilitatis, incommoditatis, & pietatis. glof. in summa 12. q. 2. Abb. in d. cap. nulli, de reb. eccles. alien. Silu. ver. Alienatio, num. 2. explicat Rebuff. in compen. aliena. rer. eccles. num. 9. latissime Redoa. in d. tracta. quest. 19. 20. 21. & 22. & q. 51. cap. 22. aliqua per Couar. d. lib. 2. var. resol. cap. 16. num. 8. & 9. & cap. 17. Moll. in d. tract. dispu. 465. Navar. in comment. de alien. rer. eccles. Necessitas & vtilitas æquiparantur in iure, cap. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. & clem. 1. eod. tit. Abb. in cap. vt super. de reb. eccles. alien. & in cap. fin. de eccles. ædifi. Et istæ causæ dicuntur casus a iure permiffi, vbi reducuntur omnes, qui in iure reperiuntur expressi d. glo. in Sum. 12. q. 2. & in cap. 2. in verbo casibus, de reb. eccles. non alien. in 6. & regulariter requirunt solennitates in alienatione, exceptis aliquibus, quos ponam infra in limitationibus.

*Aliena
tio rerũ
ecclesie
Diff in
ter alie
nat. ex
causa
necessi
tatis et
ex cau
sa vtili
tatis.*

Adde quod inter alienatione ex causi necessitatis, & illam quæ sit ex causa vtilitatis comuniter distinguunt DD. & sic vt in primo casu seruatis seruandis sufficiat illam vtiliter esse cceptam, ita quod Ecclesia non sit in damno, illiq. ste- tur qualemcumque exitum habeat: in secundo vero non sufficit illam vtiliter esse cceptam nisi effectus sequatur, & contrarium non euenerit, scilicet quod Ecclesia effecta sit locupletior, quam differentiam præter alios tangit Federic. de Sen. in conf. 249. sub n. 2. Rebuf. in compend. alienat. num. 72. approbat Rota Rom. in decis. 65. diuers. num. 4. & 23. vol. 2. sequitur Ioan. Anton. Lanar. in conf. 50. nu. 6. & 7. & Fabius de Anna in conf. 38. nu. 36. vol. 1.

4 Solennitas legitima continet quatuor de iure antiquo, vt authoritas prælati, tractatus, consensus Capituli, & subscriptio singulorum saltem per Notariũ, de quibus per Abb. in c. 1. & c. tua de his, quæ fiunt a prælat. Silu. & Summittæ in verbo Alienatio Rebuff. in d. compen. a num. 9. vsque 14. & a num. 74. vsque 99. & num. 118. latissime per Redoa. a q. 24. vsque ad q. 48. † Consensus patroni si ecclesia sit patronata, non est de necessitate. Abb. in c. vnico, vt benef. eccl. sine dim. confer. Dec. conf. 174 Redoa. in d. tra. q. 31. licet contrarium teneat Rebuf. num. 90.

5 Hõdie vero regulariter prohibetur omnis modus alienandi etiam in casu licito, & seruatis solennitatibus prædictis inconsulto Romano Pontifice per hæc extrauag. † quæ diuiditur in duas partes, in prima ponit causam motiuam, in secunda ibi omnium rerum, prohibitionem facit, & tres tantum casus concedit alienandi inconsulto Romano Pontif. Primus est locationis, & conductionis infra triennium; Secundus est emphyteusis habentis tres condiciones, scilicet in casibus a iure permiffis, & de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, & cum euidenti ecclesie vtilitate. Tertius est alienationis fructuum, qui seruando seruari

seruari non possunt, secundum tutiorem sensum Caieta. in verbo excommunicatio c. 75. Pro cuius prohibitionis obseruantia ibi Prædecessorum innouat, & confirmat antiquos Canones, præsertim cap. sine exceptione. 12. q. 2. c. 1. & c. nulli, de reb. eccle. alien. c. 1. & 2. eo. tit. in 6. clem. 1. eo. tit. quibus duo hæc extrauag. addit. primum vt non possit fieri locatio vltra triennium, declarando verba ad modicum tēpus in d. cle. 1. in fin. nam antea poterat ad decennium vt ibi per glo. & Doct. Secundum vt qualibet alienationis species nõ fiat inconsulto Rom. Pont. & sic additur alia solennitas, quæ non requiritur in prædictis tribus casibus hic exceptis. Item pro maiori obseruatione huius prohibitionis annullat contractus, & imponit pœnas, ibi si quis autem, h. d. in summa. Qualibet species alienationis ecclesiasticæ etiam locationis vltra triennium regulariter non potest fieri inconsulto Rom. Pont. excipit, innouat, ac confirmat iura antiqua, annullat contractus, & imponit pœnas. Vltra Caieta. faciunt relata per Redoa. q. 35. qui in q. 36. & 42. aliter intelligit, hanc Paulinam, vt quando sunt seruata causa & solennitates, non requiratur assensus Apostolicus de necessitate, nam per eam permittitur alienatio in casibus a iure permittis, videlicet iusta de causa, & seruata forma iuris Canonici, notat etiam Nauar. in d. comm. de alien. rer. eccle. sub nu. 2. ac in manua. confess. c. 27. nu. 156. & videtur tenere Rebuff. in d. compen. Sed prima intelligentia est de obseruantia, stylo & praxi Rom. Curia, congruit litera, & sensui, hæc tutior, a miror de Redoa. & Nauar. qui de isto Caieta. sensu mentionem non faciunt. Animaduertendum tamen est, quod etiam si hæc Constitutio non fuisset edita, Prælati & Abbates non possent regulariter alienare in casu etiam licito, & seruatis solennitatibus inconsulto Rom. Pont. ob iuramentum, quod ita præstant, Abb. in c. vt super, de reb. eccle. alien. in c. fin. de eccle. edific. & in c. ad nostram, eo. ut. de reb. eccle. & in c. 2. de feud. num. 13. Redoa. q. 55. Nau. in d. comment. a nu. 11. vsque 15. quanto magis hodie per hanc extrauag. cuius pœnis se subiiciunt in iuramento, vt habetur in Pontificali fol. 81. & 120. His verbis, Possessiones vero ad mensam meam pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, nec de nouo infeudabo vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Capituli ecclesiæ meæ inconsulto Rom. Pont. & si ad aliquam alienationem deuenero, pœnas in quadam super hoc edita constitutione contentas, eo ipso incurrere volo. Idem iurant Abbates vt in d. Pontificali fol. 134. mutato nomine (ad mensam) dicendo ad monasterium, (& Capituli) dicendo conuentus monasterij mei. In ceteris vero personis, quæ non ita iurant, valebat alienatio in casu licito seruatis solennitatibus ante hanc extrauag. Abb. in d. c. vt super. Quia assensus Apostolicus supplet tractatum & consensum prælati superioris. Abb. in conf. 41. par. 1. Dec. consil. 142. Rebuff. in d. compen. sub num. 15. Capyc. decis. 16. Paris. conf. 24. lib. 2. Redoa. q. 43. & 36. Non tamen supplet consensum Capituli seu maioris partis, & in quib. consistat, & dicatur maior pars, Abb. in cap. 1. de his quæ fiunt a maio. part. Capit. Rebuff. nu. 76. Redoa. q. 38. & debet conuocari per eum ad quem spectat. Abb. in c. 1. de maio. & obediens. Autoritas Episcopi, seu prælati non est de necessitate, si ecclesiæ non habet collegium seu Capitulum, sed sufficit consensus Rectoris seu beneficiati, causa iusta, & assensus Apostolicus. Abb. in c. petuit, nu. 14. de loca. Fran. in c. 1. de reb. eccle. alien. in 6. Rebuff. nu. 88. & 90. Dec. & Paris. in præall. conf. Rolan. conf. 15. vol. 1. Molina de contract. disput. 468. num. 13.

Inde elicitur conclusio illa Doctorum quod licentia obtenta a Summo Pontifice alienandi res ecclesiæ operatur, vt non requirantur aliæ solennitates. Cuius peretær sen-

14 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

*n alienatione
Papa auctoritas
cum declaratione.*

sententia ratio est, quia Papa dicitur esse dominus & dispensator bonorum ecclesiae, & ob id ad libitum potest de eis disponere. Menoch. in addit. nouissime impressis ad lib. 2. de arbitr. iud. casu 172. num. 37. in fine. Quam conclusionem intellige primo, quando Papa auctoritas legitime, & valide interponitur, ac secus si fuerit surreptitia, & consequenter nulla, vt declarat Decius in conf. 142. sub nu. 5. & Ruin. conf. 157. nu. 4. & 11. esset enim talis, quando aliquid narratum non fuisset, quod si Papa soluisset, verisimiliter licentiam non concessisset, vel ad concedendum difficilior redditus fuisset, Menoch. in praef. tract. cent. 3. casu. 201. num. 24. Rota diuers. in proprijs terminis. decis. 65. nu. 2. & 3. vol. 2. egregie & ad rem explicat ampliando, vt ibi per eum de Anna. in praef. conf. 38. nu. 43. & infra. Secundo intellige quando d. auctoritas simpliciter, & absolute obtinetur, & constet confirmationem factam fuisse de certa eius scientia, scilicet, quod Papa habuerit notitiam tenoris rei confirmatae. ita Ioann. Bapt. Ferret. in conf. 249. num. 11. vol. 2. secus vero in eius mandato dato ad confirmandum, cum clausula quatenus per diligentem informationem, &c. conditionaliter rescribendo si ita est, referendo se ad supplicata. Anton. Maria de Canibus in quodam consilio edito post decis. 46. Borgn. Cauale. par. 1. num. 399. Tertio intellige, quod & si Papa auctoritas interueniens solennitatis suppleat, non tamen supplet defectum cause Redoan. in suo tract. de reb. eccl. non alien. quaest. 22. num. 75. Rota diuers. decis. 178. num. 2. volum. 2. Quarto intellige vt procedat conclusio, scilicet, vt valeat alienatio sine solennitatibus facta etiam per Papae Commissarium, seruata tamen forma suae commissionis, cuius est executor, vt innuunt Doctores allegati in d. num. 7. quibus adde Ferret. in consil. 248. num. 2. volum. 2. Menoch. vbi supra numero. 39. & Amad. a Ponte in commentar. ad tit. qui feud. date pos. sub num. 149.

8 Illa Breuia Apostolica, quae passim expediuntur in forma, si in euidentem, vt plurimum loquuntur de assensu praestando per Commissarios alienationi faciendae, & tunc assensus debet precedere contractum. Abb. in c. vt super. nu. 17. de reb. eccl. alien. in c. fin. nu. 7. de eccl. aedific. ac in c. cum vos, sub num. 5. de his qua fiunt sine consensu. Capit. quia quando aliquid est de forma in actu, semper illa forma debet precedere. Abb. in c. nulli, nu. 7. de reb. eccl. alien. Rebuff. in d. compen. alien. nu. 15. & sub nu. 52. Afflic. decis. 355. Camera. in c. Imperialem. de prohib. feud. alien. per Feder. fol. 54. Fel. in c. ne cur tuis, nu. 8. de timo. Ias. in l. licet, versiculo. Quinto limbo C. de procura. Hodie in curia Archiepiscopali Neap. praeticatur fieri de nouo contractum alienationis cum inserto tenore Decreti Commissariorum.

9 Caueant contrahentes praesumere tradere possessionem (etiam si dixerint, saluo assensu) ante impetrationem, nam incurrerent in poenas huius extrauag. cum sit protestatio contraria facta, Nau. in conf. 1. de reb. eccl. alien. in nouis, faciunt dicta per Dec. consil. 160. Iul. Clar. in §. feudum. q. 31. & in §. emphiteusis q. 13. Gram. decis. 49. Vinc. de Franch. decisio. 267. post Abb. in cap. 2. de feud. dat. q. 1. fin. nu. 142. C. de iur. emph. Fel. in c. quae in ecclesiarum, sub nu. 84. de const. Cur. de feud. par. 4. q. 28. nu. 112. Capye. in inue. in verbo, feudorū alienationes, amplia. 17. & limita. 12. Freo. de subfeud. lib. 2. auct. 1. sub. nu. 24. b Sed bona fides excusat, quia dicitur in hac extrauag. Praesumentes, Nauar. in d. commenta. alien. 1er. eccl. nu. 16. lex posita contra praesumentes aliquid facere, non comprehendit eum qui absque dolo vel contemptu, bona fide vel simplicitate facit, Card. Zab. in cle. 1. nu. 22. de priuileg. Nauar. in c. accepta. oppo. 8. de restitu. spoliato. &

in manuali confess. c. 27. no. 74. sunt etiam alia causa, quae excusant a poenis huius Paulinae, quas dicam infra limit. 21.

- 10 Cautius agendo consului, ut Beneficiarius, qui terram sui beneficii volebat concedere in emph. yeusim, illam locaret per triennium, & eo elapso in emph. yeusim concederet cum pactis emph. yeusim in forma, salvo tamen & reservato assensu Apostolico infra dictum triennium impetrando, ita quod eo elapso non sit translata possessio, nec utile Dominium, nisi impetrato & exequuto assensu Apostolico, & non aliter nec alio modo, alias eo non obtento, habeatur pro non facta dicta concessio, nisi locatio pro dicto triennio tantum. Sint cauti Contrahentes ut in Breui Apostolico fiat mentio de alienatione in facta per traditionem possessionis, si fuerit tradita, quia tunc assensus praestandus traheretur ad praeterita. Ita procedit quod dicitur. Doctores ¶ sufficere assensum subsequi alienationem Rebuff. in d. compen. alien. versiculo, non us casus, Redoa. q. 42. sub nume. 16. Vinc. de Franch. dec. 163. licet sit disputabilis articulus, an requiratur nonus contractus Capy. in inuest. verbo Defectus fol. 82. Jacobi. inuesti. in verbo, & cum pacto de non alienando. nu. 19. Ad maiorem cautelam consulerem celebrari contractum de nouo, si in assensu non fit mentio, de alienatione iam facta, & valebit ut nunc tempore assensus Rebuff. in d. compen. alie. nu. 93. & 95. tum quia assensus debet praecedere contractum cum in hac Paulina dicatur Inconsulto Summo Pontifice, quae verba denotant actum nullum, nisi praecedat assensus. Abb. in d. c. vi super, de reb. eccl. alienan. Fundatur talis assensus super euidenti utilitate, 12 ¶ quae consideratur tempore alienationis. Paris. conf. 24 lib. 4. Rebuff. sub nu. 73. Redoa. q. 20. nu. 141.

Euidens utilitas dicitur, quando nullum dubium est, quin alienatio sit magis profutura ecclesiae, sine exceptione. 12. q. 2. vbi Rebu. nu. 97. & 98. c. tua nuper, de his quae sunt a prel. si. conf. c. Red. d. q. 20. sub nu. 81.

Ad plenioram intelligentiam adde Rebuff. conf. 111. num. 8. & conf. 112. nu. 13. & scripta per Menoch. in praelleg. addit. ad cas. 172. nu. 22. & infra late & notab. Borgnin. Caualean. decis. 45. nu. 34. & seq. par. 1. Anton. Mar. de Canib. lococit. nu. 121. & infra, ex cuius dictis, num. 160. cum pluribus seq. perbelle colligitur, quae regula sit obseruanda, quoties ex aliorum attestationibus adesset variatio circa verum rei ecclesiae valorem liquidandum, & postremo praeter ceteris diligenter examinat D. de Anna in praef. consil. 38. nu. 5. & infra. Item quando in utilitatem ecclesiae dicenda sint fieri alienationes, tradit Eman. Roderic. tom. 1. quaest. regular. q. 27. art. 8. Id vero, quod in hac materia a Doctoribus respondetur, nempe, quod ut de euidenti ecclesiae utilitate cognosci possit, spectari debeat tempus ipsius alienationis, declarationem recipit in re aliqua ecclesiae, quae distraheretur tempore belli, pestis, & alterius similis calamitatis, ut si propter dictos casus insolitos, & raro contingentes res distrahenda effecta sit deterior, veluti si ager qui alienatur per cessationem culturae sterilis, & infructuosus redditus esset, seu syluosus effectus, vel quia ab eo arbores succisa essent, ut tunc attendatur valor seu aestimatio temporis contractus, si vero nullum passa sit damnum, sed in eodem statu permanferit, tunc aestimari debet secundum iustum, & verum valorem, prout erit in futurum cessante bello, peste, & similibus. Ita sane colligitur ex deductis per Dominos de Rota in decis. 65. diuers. vol. 2. & ex eadem decis. annotat Menoch. lococit. & adducitur ratio; quia illud tempus tanquam non successivum & perpetuam causam habens, sed momentaneum, & breui duraturum, non attenditur. Caualean. decis. 45. nu. 53. & deci. 46. num. 26. par. 1. Secundo de claratur

claratur ampliando idem procedere, scilicet, ut debeat etiam attendi tempus contractus in dignoscenda læsione ecclesiæ, non autem tempus anterius, uel posterius, Calderin. conf. 5. sub tit. de rer. permut. Ruin. conf. 35. sub nu. 35. lib. 1. Ias. in conf. 54. num. 20. vol. 1. sequitur Rota diuers. decis. 18. nu. 4. vol. 2. quæ ecclesiæ læsio iuxta eandem Rotam in alia decis. 677. par. 3. lib. 3. erit probanda ex communi æstimatione, non vnus tantum ter rula, sed aliorum prædiorum, quæ circumuicina sunt. Tertio declaratur communis conclusio, quæ se habet, scilicet valorem rei inspiciendum esse tempore contractus, ut tamen in attendendo probatio valoris ipsius rei tempore contractus considerati, non restringatur solum ad tempus breue celebrati contractus, sed debet fieri attendendo etiam tempus anterius, & posterius per multos annos. Afflict. decis. 316. num. 6. Rota in præalleg. decis. 65. num. 13. & 20. par. 2. sequendo theoricam Bartoli, & aliorum in leg. prætia rerum, ff. ad leg. Falcid. Sed quid si in emptione alicuius rei ecclesiasticæ concurrant duo inuicem æmuli, quorum alter obtulit iustum pretium, alter vero de inde obtulit satis plus iusto pretio, Quis istorum sit præferendus? Resp. quod cum hic casus contigisset Vincent. Caroc. in suis deci. & proprie in decis. 99. refert aliquos iudices ardentem inclinasse ad fauorem eius, qui plus iusto pretio obtulit tanquam magis utile ecclesiæ, ipse vero ex multis cumulatis circa id, quod ecclesia est cultrix iustitiæ contrarium sensit.

Et licet Decreti interpositio faciat præsumptionem pro utilitate ecclesiæ, Abb. in conf. 41. par. 1. Dec. conf. 341. Redoa. ibid. nu. 75. Mascari. de proba. conclu. 488. Tamen solennitibus adhibitis non obstantibus ecclesia restituitur, si fuerit læsa c. ad nostram, de reb. eccles. alien. vbi. Abb. & in c. 1. de restit. in integ. ac in d. c. tua nuper, Couar. lib. 2. var. resol. c. 17. sub nu. 2. Dec. conf. 141. Gram. decis. 79. Redoa. q. 78. c. 4.

*Quando
p decre
to non
presuma
tur.*

Declaro primo quod licet in dubio pro decreto Commissariorum præsumatur, secus tamen sit quando non apparet, quod præcesserit causæ cognitio per ipsos adhibita, eoq; magis, vbi in commissionibus Breuis Apostolici adessent clausule conditionales iuxta tenorem, & formam a Caualcano descriptam in decis. 45. sub nu. 77. par. 1. quia tunc de ista diligenti perquisitione, & causæ cognitione non perfunctorie, & per solam ipsorum Commissariorum relationem, sed expresse, clare, ac liquido de ipsarum verificatione apparere debet, quia ita mandat Papa, ut per eundem ibidem nu. 81. concluditur, & in decis. 46. nu. 28. eadem par. 1. quem sequitur Mascari. de probat. conclus. 1317. nu. 37. Anton. Mar. Canis cum alijs ab eo allegatis in præd. conf. num. 281. & 374. cum seq. non enim Commissarij possunt assumere potestatem confirmandi alienationes, nisi purificatis prius conditionibus, & clausulis in Breui Apostolico contentis, quæ sunt suæ potestatis fundamentum. late Ruin. in consil. 68. num. 5. lib. 1. In quo animaduertendum, quod vbi Papa committeret alicui, ut diligenter se informet seruata forma Paulinæ requirentis receptionem testium, & probationum super veritate narratorum, tunc hæc informatio aliunde constare, & probari debet, quam ex assertionem Commissarij; Vbi vero Papa simpliciter committeret, ut se informet, & si apparuerit illam cedere in euidentem utilitatem, eam confirmet alias non, derogando Paulinæ, in hoc casu stabitur assertioni Commissarij, & sufficit extrajudicialis informatio, ita in hac materia distinguunt Domini de Rota in decis. 716. diuers. num. 4. vol. 1. in cuius finalibus verbis habetur, quod ideo hodie saluantur similes processus, & in decis. 160. num. 7. & 8. vol. 2. Secundo declaro, vbi de causa non fuisset mature cognitum; seu indagatum, seu per nimiam accelerationem, nimisque prope

re,

re, & festināter ad decreti, interpositionem processum fuisset, nam propter tēporis breuitatē resularet p̄sumptio ipsos Commissarios minus diligenter, nec rite seu recte suum officium fuisse exequutos, circa loci visitationem, & inuestigationem expositorū in supplicatione vt per Octau. Simoncel. in tract. de decretis lib. 3. tit. 7. inspect. 3. nu. 47. Præfatus de Canib. in eod. conf. nu. 162. & 283. alijque cum ulati per Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 2. præf. 75. nu. 35. quo loco agit an & quando decretum in alienationibus bonorum Ecclesie recte, & rite interpositū præsumatur. Tertio declara vt admittatur probatio in contrarium, scilicet, quod non suberit neque necessitas, neque euidentis utilitas, imo defectus cause reddit nullam interpositionem decreti super alienatione. Gemin. conf. 48. num. 9. quia tunc non verificatur conditio sub qua Papa rescripsit, nempe si cedebat in euidentem utilitatem, vel necessitatem ecclesie. Rota diuers. decis. 178. num. 3. vol. 2. & præsertim quando istud contrarium ostenderetur exactorum inspectione. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 3. præf. 10. limit. 4. & late per Hyp. Rim. in conf. 5. nu. 162. & in fra, volens vero probare contrarium, oneratur grauiori probatione, ita vt requiratur probatio valde elata per testes valde graues. Alex. de Neuo in conf. 30. num. 3.

Sciāt autem Commissarij quod idem Paul. 2. constituit vt in causis alienationum examinandis, quæ a Sede Apostolica in forma si in euidentem utilitatem cedant, committuntur.

Si delegatus conscientia sue prodigus in grauamen vel detrimentum ecclesie, per gratiam, aut timorem vel sordes alienationi consenserit, aut Decretum vel auctoritatem interposuerit inferior quidem episcopo sententiam excommunicationis incurrat, episcopus vero aut superior ab exequutione officij per annum nouerit se suspensum; ad æstimationem detrimenti ecclesie illati, nihilominus condemnandus, sciturus quod si suspensione durante damnabiliter ingesserit se Diuinis, Irregularitatis laqueo se inuoluet, a quo non nisi per Rom. Pont. poterit liberari: is vero, qui dolo, uel fraude uel scienter in detrimentum ecclesie alienationem fieri procurauerit, aut per sordes, aut impressionem alienationis Decretum extorserit, similem sententiam excommunicationis incurrat, a qua nisi per Rom. Pont. poterit absolui, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum cum fructibus de præmissis constiterit, condemnandus. Vt patet ex Constitutione d. Paul. de Anno 1465. incip. Cum in omnibus, fol. 88. in Bullario. c

Vltra prædictas solennitates aderat ante hanc Paulinam in hoc Regno Neapolitano Constitutio Gerardina constituens quod si alienationes bonorum ecclesiarum inferiorum, quæ fiunt cum Decreto Prælati, non aliter valeant nisi præcedentibus subhastationibus, & hoc per Constitutionem Gerardi Cardinalis Episcopi Sabinensis, de qua meminit Afflict. in Constit. Instrumentorum robur, sub num. 19. & Gram. decis. 79. tamen non vidi seruari, sed passim concessiones fieri absque subhastationibus. Pro tutiori consului has subhastationes esse præmittendas ante stipulationē instrumenti concessionis pro maiori securitate beneficiati, concessionarij, & commissariorum. Ideoq; episcopi statuere deberēt, quod nullus beneficiatus, siue collegiata ecclesia, etiam Monasterium Monialium ciuitatis, & diocesis sue iurisdictionis, præsumat stipulari instrumentum alienationis bonorum ecclesiasticorum absque subhastationibus de eius licentia faciendis, & factis si res est modica iuxta dispositionem c. terrulas. 12. q. 2. tribus requisitis concurrentibus sufficit consensus episcopi vt dixi infra num. 41. si vero requiritur assensus Apostolicus tunc præuijs subhastationibus existente euidenti utili-

B tate

tate potest stipulari instrumentum cum clausula salute assensu Apostolico impetrando infra certum tempus & quod interim non transferatur dominium, neque possessio nisi obsecro, & exequuto assensu Apostolico ita ut res sit penes ecclesiam ante executionem assensus Apostolici, ut dixi supra num. 10. & si res alienanda erit Capituli seu collegiatę etiam monasterij monialium, deberet episcopus facere statutum quod consensus maioris partis sit per vota secreta duarum partium ex tribus, & hoc potest facere ipse nec collegium prout habetur in statutis venerabilis Archiconfraternitatis Confraternitatis Romę c. 12. fol. 28. ibidem impressis, & approbatis & de statuto episcopi quod in alienatione requiratur eius licentia vide Henri. Boc. in tract. de synodo episcopi & statutis synoda. par. 3. arti. 1. nu. 171.

Obsecro rescripto Apostolico, & presentato si antea non fuerint facta subhastationes, praesertim si adest suspensio collusionis inter beneficiarium, & concessionarium, vel est dubium an concessio cedat in eundem vtilitate consulere ut Commissarij Apostolici extrajudicialiter copiam illius rescripti consignent episcopo loci ordinario (etiam si eius Vicarius fuerit unus ex commissarijs) ad quem spectat tueri iura suarum ecclesiarum, ut si quid ei pro facti instructione videbitur ipsius commissarijs significet.

Secundo expedite poterunt monitiones per edictum cum inserto tenore rescripti in genere monendo omnes, & quoslibet volentes dicere de subreptione & obreptione, per affixionem ad valvas cathedralis, parochialis, beneficialis ecclesiae, & in loco rei sitae alienandae.

Tertio debent citari nominatim ad dicendum aduersus rescriptum cum inserto eius tenore, beneficiarius, concessionarius, patroni si beneficium seu ecclesia est de iure patronatus ad quos spectat tueri iura & bona ecclesiae patronata: consensus autem eorum an sit de necessitate dixi supra num. 4. imo quodam Breui Apostolico vidi clausulam accedente consensu patronorum, & in alio Breui assensus alienationis praebendę annexę canonicatui, vidi clausulam vocatis dilectis filijs canonicis capituli. N.

Quarto post decretum declarationis se esse Iudices competetes debent Commissarij eligere expertos agrimensores, & appretiatores non suspectos, & una cum eis, & partibus interesse praecedentibus accedere super faciem loci alienandi, & illum mensurari facere cum appositione terminorum & relatione confinij, & relatione qualitatis arborum, & quantitatis, seu membrorum domus & quanti valent in proprietate, ut possint ipsi Commissarij considerare an concessio sit in euidentem vilitatem, & ut quando res erit reuersura ad ecclesiam sciri possit, an sit meliorata, deteriorata, vel occupata a confinibus, & omnia in scriptis redigere cum iuramento Agrimensorum appretiatorum, vocatis etiam dominis bonorum confinij pro eorum interesse.

Quinto hoc adimpleto possunt capere informationem & examinare testes ex officio, vel ad instantiam partis coram eis, & facere interrogatoria opportuna.

Sexto compilatis actis & monitis partibus ad dicendum super expeditione causae, ipsiisque auditis declarare debent an concessio cedat in euidentem vilitatem, ita vel ne, & si viderint exposita in rescripto esse vera, tunc procedant ad prolationem decreti huiusmodi, aliquibus additis vel detractis iuxta qualitatem facti.

In Dei nomine Amen.

Nos, N. N. Commissarij Apostolici viso rescripto nobis directo, & presentato tenore

tenoris sequentis (inferatur de verbo ad uerbum) & volentes Apostolicis obedire mandatis, & iuris monitionibus, & citationibus opportunis, & declaratione nos esse iudices competentes, visoque loco coram nobis mensurato, & appretiato ut patet ex relationibus tenoris sequentis (inferantur) scriptaque diligenti informatione, & monitis auditisque partibus ad dicendum super expeditione causa, & ad audientiam praesens decretum pro tali die. N. consideratis considerandis dicimus decernimus, & pronunciamus concessionem iuxta formam dicti rescripti cedere in evidentem utilitatem dictae ecclesiae, & proinde assensum auctoritate Apostolica prestamus, ita tamen quod de nouo inter ambas partes stipuletur instrumentum cum inserto tenore praedicti rescripti Apostolici & praesentis decreti cum omnibus pactis emphyteoticis in forma apponi solitis, adiecto etiam pacto, quod in qualibet generatione renouari debeat instrumentum cum beneficiatu de facie ad faciem, & infra mensem dictus concessionarius assignate habeat instrumentum reassumptum in charta de pergamento cum subscriptione Notarij, iudicis, & testium saltem trium, Beneficiato praedicto qui infra eundem terminum exhibere habeat copiam authenticam, & consignare Archiuario Curiae episcopalis. N. ut in eius Archiuo pro futura cautela ecclesiae conseruari possit, & ita dicimus, decernimus, & pronunciamus isto, & omni alio meliori modo.

Quid si ante sententiam aliquis comparuerit offerendo plus, vide supra subnu. 12. Et an successor possit reuocare Borg. Caualean. decis. 37. par. 2.

- a** ADDITIO VI. D. PROSPERI DE AVGVSTINO. Congruit etiam Rub. quae est sub uerbis negatiuis de reb. eccl. non alienan. & a rubro infertur ad nigrum & rub. saepe facit regulam iuris communis, nam quando est negatiua omnes casus generaliter prohibentur nisi contrarium probetur expressim, ita, & e contra quando est affirmatiua, Hostien. in Sum. in tit. de testi. in decretali uero Rub. est ambigua de reb. eccl. alien. uel non. b Nisi fiat protestatio reseruando assensum directi domini etiam in actu traditionis. Minado. decis. 24.
- c** Commissiones huiusmodi fiunt a Sum. Pont. ordinario loci, & alteri persona in dignitate ecclesiastica constituta, coniunctim, & si de ipsius ordinarij interesse, & prauidicio agitur, tunc loco ipsius committuntur Metropolitanis. & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, ordinario uiciniori Concedebantur antea istae commissiones etiam per sacram Penitentiariam Romanam cuius facultates Pius 4. restrictit die 15. Maij 1562. incip. In sublimi fol. 744. & deinde Pius 5. in totum has facultates in futurum reuocauit, Kal. Maij 1569. incip. Tempus & necessitas fol. 1047. in Bullario ita ut nec quicquam etiam inceptum habeant expedire.

- 15 Inter ecclesias permutantes ad inuicem etiam requiritur sollemnitas.
- 16 Contractus per quos transfertur dominium utile qui nam sint, & in dubio quis contractus praesumatur.
- 17 Hypotheca generalis bonorum ecclesiae etiam prohibetur.
- 18 Quando res ecclesiae potest locari ultra triennium.
- 19 Successor in beneficio an teneatur stare contractui.
- 20 Quando transactio & compromissum possit fieri absque sollemnitatibus.
- 21 Seruitutis impositio requirit sollemnitates.
- 22 Cessio iurium, actionum, litis, & causa alienatio est.
- 23 An in acquirendis possit fieri remissio absque sollemnitatibus.
- 24 Inter mobilia pretiosa quanam connumerentur.

2° ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

- 25 Pecunia ecclesia quando prohibetur alienari.
 26 Iura actiones, & nomina debitorum computantur inter immobilia.
 27 Mobilia ecclesia qua & quando possint pignori.
 28 Quorum locorum piorum bona non possunt alienari, & quanam sint loca pia.
 29 Locus ecclesia seu pij loci etiam diruti non potest alienari.
 30 Quando consuetudo possit remittere solemnitates.
 31 Solemnitas in alienatione rei ecclesia incorporata requiritur etiã si a donante fuerit remissa.
 32 Relicta ecclesia incapaci possunt alienari non obstante quavis dispositione in contrarium.
 33 Incisio arborum an dicatur alienatio.
 34 Quando contractus est utilis ecclesia an requirantur solemnitates.
 35 Unio ecclesiarum dicitur alienatio.
 36 Quando res est obligata creditoribus, & peruenit ad ecclesiam an possit alienari absque solemnitate.
 37 Quanam debeant concurrere in alienatione rei sterilis.

Hanc Regulam sic firmatam, & declaratam quod in alienatione rei ecclesiastica requirantur copulatiue causa, & solemnitas, Amplia & limita.

Primo amplia procedere in omni contractu, per quem transfertur dominium directum, & utile etiam in permutatione. c. nulli, de reb. eccles. alien. c. 2. vbi Abb. 15 de re. permu. c. sine exceptione. 12. q. 2. vbi Rebus. nu. 66. tenet procedere & etiam quando ecclesia inuicem permuat. Redoa. q. 2. cap. 20. & q. 12. nu. 28. permutatio enim alienatio est. Ias. in l. fin. nu. 101. C. de iur. emphyt. Redoa. q. 2. c. 4. ita vidi practicari, & expedire Breuia Apostolica etiam inter ecclesias permuantes, si in euidentem utilitatem vtriusque partis cesserint, quamuis ante hanc extranagantem sufficiebat consensus Episcopi in ecclesijs sibi subiectis. c. 1. & c. vt super. §. fin. de reb. eccles. alien. iste est vnus de catibus a iure permissis nempe Permutatio, requirens solemnitates, etiam si fiat permutatio cum Principe secundum Inno. & Abb. in c. 1. de rer. permuata.

Secundo, amplia in omni contractu, vbi transfertur Dominium utile retento directo, probatur in hac extrauag. & in loc. præalleg. Rebuff. in d. compen. numero 3. & 6. Redoa. quæst. 2. capit. 24. cum seq. ¶ Et sunt sex vt superficialis, locatio ad longum tempus, emphyteoticus, libellarius, feudalis, & precariz in genere femineo, Declarant Aluarot. in proem. feud. Redoa. loc. præalleg. & Bened. Canophi. in repet. huius extrauag. sub num. 10. vsque 34. & in dubio præsumitur emphyteoticus potius quam censualis. Iul. Clar. in §. emphyteusis. quæst. 1. num. 3. Mascari. de probatio. conclus. 281. post Affl. decisio. 129. sub num. 4.

Et quia valde interest, an iudicetur census, vel emphyteusis, adde quod magis recepta opinio est in contrarium, de qua attestatur Menoch. Doctores in hoc conuenientes, longa serie recensendo, in tract. de præsumpt. lib. 3. præf. 106. num. 3. quam opinionem vltra allegatos per eum sectatur Crescent. decis. 1. sub titul. de censibus, in eam etiam descendit Nauar. tam quo ad forum interius, quam exterius in commentar. de vsur. num. 109. eamque amplectitur Molina de contract. disput. 38. num. 6. nec caret ratione de qua ibi per eos, & vendicat sibi locum etiam si ageretur de re ecclesie, Corbulus in trac. de iure emphy. ti. de causa priuat.

ob non solum canonē, limi. 34. nu. 3. Couar. lib. 2. var. resol. c. 7. sub num. 1. Molina loco cit. declaratur non procedere, quando in ipsa regione magis frequens esset vsus concedendi in emphyteusim, Iaf. in l. 2. nu. 165. C. de iure emphy. Aluar. Vallasc. in tract. de iure emphyt. quest. 32. nu. 35. Mascard. de probat. conclus. 281. nu. 7. Et vt clare discerni possit, an sit iudicandus contractus censualis vel emphyteuticus, quatuor casus distinguendo prosequitur Borgn. Caualean. decis. 30. nu. 103. & infra par. 2. vide per eum.

Tertio, amplia in hypothecatione, seu obligatione vt expresse in hac extrauag. dicitur, & in c. nulli, de reb. eccl. alie. vbi Abb. & in c. 2. num. 3. de preca. in c. 1. nu. 4. de pignor. Couar. lib. 2. variat. resol. c. 16. num. 7. Redoa. q. 2. c. 6. & q. 51. c. 29. Ludou. Molina in tract. disputa. 466. nu. 2. Redoa. q. 2. c. 6. & q. 51. cap. 29. qui dicunt procedere in hypotheca tantum speciali, non in generali, quia in d. c. nulli. dicitur neque specialis hypotheca titulo obligare, sed attenda dispositione
17 huius extrauag. etiam generalis hypotheca est prohibita, quia simpliciter loquitur de hypotheca, facit l. vlt. C. de reb. alien. non alien. vbi prohibita alienatione simpliciter videtur prohibitus omnis actus; per quem alteri quaritur ius aliquod in re, & probatur in hac extrauag. vt per Nauar. in d. comment. de alie. rer. eccl. sub num. 1. amplia etiam in submissione. capitul. 2. de reb. eccl. alien. in 6.

Quarto, amplia in locatione, & conductione vltra triennium, nam per hanc extrauag. prohibetur locatio non solum ad longum tempus, quod est ad decem annos iuxta glos. singul. in clemen. 1. de rebus eccl. alienan. sed etiam ad minus
18 tempus vltra triennium: intelligitur tamen ista extrauag. de rebus eccl. que quota huius colitur, & ex eis fructus quolibet anno colliguntur, alioquin si res eccl. eius sint conditionis, vt ex eis quolibet triennio vnicus tantum fructus percipiatur, poterit in nouem annos locari, quia primum triennium æquiualeat vnico anno, ita secundum & tertium, & si alternatim fructificant, poterunt per sex annos locari. Couar. lib. 2. var. resol. c. 16. nu. 6. Nauar. in comment. de alien. rer. eccl. nu. 21. Qui ampliat etiam in emphyteuta rei, quæ non fructificat nisi tertio quoque anno, vt non deuoluatur eccl. si non soluerit per quinquennium, neque per octo annos si non soluerit laico, iuxta terminos e. potuit, de loca. & l. 2. C. de iur. emphyt. Idem Couar. loc. cita. num. 4. Concludit non posse fieri locationem ad sex, vel nouem annos cum hac clausula, vt tot sint locationes, quot triennia, & vt finito primo triennio, tunc facta sit noua locatio, quia est in fraudem huius Constitutionis, sed valida erit in tempore permissio primi triennij. Molina de iussi. & iur. disput. 467. Erit tamen in totum nulla, quando fuit facta simpliciter vltra triennium etiam quo ad casum permissum, vt expresse in hac extrauag. dicitur, Couar. ibid. sub nu. 5. Redo. q. 58. Afflict. decis. 107. Molina de con. tract. disputa. 466. & 467.

Hunc articulum An scilicet alienatio per concessionem in emphyteusim rerum eccl. vltra tempus permissum facta, in aliquo teneat, late tractat Ioan. Guier. lib. 2. canon. quest. c. 13. Et quid in locatione rei eccl. vltra triennium an in totum rescindatur, ut vitietur, an saltem sustineatur, & ualeat per infra triennium, vide Doctores citatos per Annan, in singul. 527. & disputat ad utramque partem Lap. allegat. 80. magis tamen communis opinio est, ut ualeat, & restringatur quo ad triennium permissum, de qua testatur Vincent. Ca. roc. in tract. loc. & cond. par. 3. conclus. 9. ampliat. 4. quamuis superius conclus. 6. num. 20. & seq. contrarium asseueret. Verum ut perpédi utaq; opinio

Quando locatio rei eccl. vltra triennium in totum vitietur.

18 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

est sustentabilis, & priorem sequendo declara, vt per eundem Caroc. in præd. con-
clus. 9. nu. 97. nisi ex probabilibus coniecturis appareat non minori tempore rem
illam per locatorem, vel conductorem locaturam, vel conducturam fuisse, aut sic
conuentum, vt vnica tantum pensio solvatur pro toto tempore, quo casu in to-
tum locatio vitatur, & tradit etiam Tiraquel. de retract. lignag. §. 23. gloss. 1.
num. 12.

Secundo. Declaratur ista extrauag. non procedere in locatione vltra triennium
rerum exigui valoris, per can. terrulas 12. q. 2. vt non requiratur solennitas supra
dicta regule.

Tertio. Declaratur dispositio huius extrauag. procedere, quando constituitur ius
in re vltra triennium, vt si concedatur vsusfructus rei ecclesiasticæ durante vita
beneficiati; quæ concessio species est alienationis, quia vsusfructus constitutio
alienatio est Rebuff. in d. compen. sub num. 4. Secus autem quando quis obligat
se actione personali ad dādā commoditatem, & vtilitatem percipiendi fru-
ctus vita sua durante, vel tanto tempore vltra triennium, quia tunc non transfer-
tur aliquod ius in re, sed tenetur duntaxat exhibere conductori commoditatem
percipiendi fructus, & hæc est cautela vt valeat talis contractus vltra triennium
Rebuff. in d. compen. nu. 26. vers. 6. & Molina d. disp. 366. nu. 5.

Quarto. Declaratur, vt non possint duo beneficiarij in eadem ecclesia alter al-
teri locare vita durāte portionem obventionum & fructuum suorū, quia species
est alienationis. Nau. in conf. 10. in nouis, de reb. eccle. non alie.

Quinto. Declaratur non procedere quando adesset consuetudo locandi vltra
triennium, quia valet Paris. conf. 98. lib. 4.

19 Animaduertendum est, quod ꝑ locationi factæ infra triennium successor
in beneficio non tenetur stare. Abb. in c. fin. ne prælat. vic. suas cum distinctio-
ne vt ibi per eum. Etiam si sit facta representata pecunia absque assensu Aposto-
lico, qui non conceditur ex Concil. Triden. sess. 25. capit. 11. magnam. Redoa.
quæst. 57.

Et quando a Summo Pontifice confirmantur locationes vltra triennium, ap-
ponitur clausula, dummodo locatio huiusmodi iusto pretio, & citra anticipatā
solutionem facta fuerit; & quod finito nouennio omnia, & singula bona sub
locatione huiusmodi cōprehensa cū iuribus, & pertinentijs suis vniuersis, nec
nō quibusuis melioramentis de super pro tempore quomodolibet factis, ad eccle-
siā pleno iure, & omnino reuertantur, illique libere cedāt, absque eo quod ipse cō-
ductor, eiusque filij hæredes & successores cōsanguinei vel affines, aut alij quicū-
que ius renouationis dictæ locationis quouis p̄textu, & ex quacūque causa petere
vel p̄tendere possint. Igitur ut locationi teneatur stare successor, requirit assensus
Apostolicus, & si adest & fuerit facta solutio anticipata p̄decessori, ꝑ successori
non nocet, nisi in assensu fuerit facta expressa mentio, vt possit fieri anticipata
solutio.

Amplia idem iuris esse, ubi rector ecclesiæ, qui locauit, beneficio renūciauerit
ante finitam locationem, ut eius successor non teneatur stare locationi, ex com-
muni opinione Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 17. sub nu. 6. & ita in Rota resolu-
tum fuisse refert Paris. lib. 1. de resignat. benef. quæst. 16. num. 47. Secundo am-
plia, quod sicut successor in beneficio non cogitur stare locationi factæ per Re-
ctorem iam mortuum, pariter non cogitur conductor persenerare in d. condu-
ctione, si noluerit, ut seruetur equalitas. Caroc. cum alijs ab eo adductis in d. par.
3. conclus. 30. num. 78. **Limita in Prælato administrationem habente, qui non
nomine**

nomine proprio, sed nomine ecclesiae debita iuris solemnitate seruata, contraxisset. Soc. regula 388. dummodo contractus tendat in commodum, seu utilitatem ecclesiae. Rota decis. 332. incip. si Prælati, in nouis, sub tit. de locat. & cond. post Calder. conf. 279. sub ead. rubr. Vincent. de Franch. decis. 163. nu. 14. & seq. Rota diuers. decis. 805. nu. 4. vol. 1. Borgn. Caualc. decis. 44. nu. 51. par. 1. faciunt dicta per Syluestr. in verbo, locatio, sub quæst. 11. & est communis opinio referente Caroc. in d. par. 3. conclus. 2. in cuius fine inquit, quod si quis locat uti Rector dicitur facere nomine ecclesiae, quam limitationem intellige, ut procedat, dummodo locatio sit facta ad tempus a iure permissum ipsiusque rei locatae reditus ad ecclesiam, & non ad Prælatum pertineant, ita eruditissimus, & summo iudicio præditus Didac. Couar. loco prox. cit. & iuxta ipsius mentem prædictis concurrentibus haberet locum præsens limitatio etiam si contractus ecclesiae inutilis esset, licet ob ipsius lesionem possit in integrum restitutio peti. An autem successor Prælati, vel alterius beneficiati teneatur stare locationi prædecessoris proprio nomine, & in sui utilitatem facta, late tradit Ioann. Gutier. lib. 1. can. quæstio. capitul. 36. & an successor singularis ecclesiae teneatur stare colono, vel inquilino, remittimus lectorem ad Hierony. Grat. consil. 96. num. 23. Petr. Duen. reg. 240. num. 9. Aluar. Valasc. decis. 40. Lusitan. tom. 1. & Gutier. lib. 2. can. quæstio. cap. 8. num. 66. & seqq. Inter alios enim casus in quibus successor in beneficio teneatur stare colono, quos prosequitur Caroc. in præd. tractat. par. 3. conclus. 17. quatuor seqq. enumerantur videlicet. Quando S. Pontifex licentiam concederet locandi ad tot annos, & ut d. tempore durante Conductor a nemine, nec a successoribus in beneficio molestari possit, Mandos. de signat. grat. titul. Indultum locandi. vers. Supponamus igitur &c. Item quando inchoatus esset ann. 3. vel laborerium, & res non esset amplius integra, & sic ut pro anno incepto successor in beneficio teneatur stare colono, Franch. Marc. decision. D. Iphim. 196. col. fin. part. 2. Borgin. Caualc. d. decis. 44. num. 32 qui Doctores hanc opinionem tanquam æquissimam, & in conscientia fundatam valde commendatur, & faciunt dicta per Octau. Cacheran. decis. Pedemon. 182. sub num. 10. & hic casus extenditur etiam ad ipsum conductorem, scilicet, ut pro anno incepto non possit recedere a locatione, ut quia forte videret parum utilitatis esse consequuturum. Franc. Marc. decision. 102. in fine parte 1. Caualc. ibidem num. 24. Item ut successor in beneficio teneatur stare colono, si consuetudo loci ita obseruet, quæ in hoc attendenda est, Franc. Marc. decis. 144. part. 1. Caroc. loco cita. conclus. 14. per quem etiam in conclus. 20. num. 75. declaratur dispositio Sacri Concilij Tridenti. Sess. 25. de refor. cap. 11. ut locatio anticipatis solutionibus, licet non præiudicet successoribus, afficiat tamen locatorem, quare si beneficium vacaret per resignationem, tenetur locator refundere id, quod accepit, si vacaret per mortem tenebitur hæres, ne locupletetur cum aliena iactura, & sic solum datur actio ad repetendum contra recipientem, & eius hæredem. Caualc. loco præcit. num. 9. sed an successor in beneficio recipiens canonem censetur contractum prædecessoris ratum habere, vide Gutier. lib. 1. cano. quas. cap. 36. vbi etiam habetur quando hæres prædecessoris resoluta locatione teneatur ad interesse locatori.

20 Quinto, amplia etiam in transactione, & in compromisso Rebuff. in d. compen. num. 2. & 66. Redoa. quæst. 2. cap. 1. & cap. 36. & quæst. 51. cap. 17. Feder. de Sen. optime conf. 94. casus talis est, Barbat. in rub. de reb. eccles. non alien. col. 4. Quod intellige de rebus ecclesiarum incorporatis. Franc. in c. 1. in fin. de reb. eccles. non alien. in 6. late per Rolan. consil. 15. volum. 1. Dicam in limit. 12. prohibi-

B 4 bita

*Casus
in quibus
successor
in bene-
ficio te-
netur
stare co-
lono.*

24 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

bita alienatione censetur prohibita transactio, per quam transfertur possessio in alium. Crauet. consil. 197. num. 7. Et transactio non potest fieri super decimis futuris, sed de prateritis sic. Abb. in cap. vi super, num. 6. de reb. eccles. alien.

Hinc est, quod cum transactio sit quodammodo alienatio, ipsa super re immobili ecclesiae facta, seu cessio iuris, litis, & causa, quando actio ad rem immobilem ecclesiae competebat, sit invalida, nisi interuenisset debita solennitas. Panor. in cap. i. sub num. 8. de deposito, Caputa q. decisio. 106. par. 1. Hinc etiam fit, quod cum compromissum sit species alienationis, ut per Paris. consil. 134. num. 1. lib. 4. & Cavalcan. cum alijs ab eo relatis decis. 45. num. 34. part. 1. Compromissum factum per beneficiatos absque consensu Episcopi & Pape, & laudum illius vigore subsequutum, non praerudicat Episcopo, & beneficiatis successoribus prout resolutum fuit per Rot. Rom. teste eodem Caputaque decis. 165. part. 1.

21 Sexto, amplia fit in impositione seruitutis, l. fin. C. de reb. alien. non alien. Rebuff. in d. compen. num. 4. & 6. in fin. Redoa. quaest. 2. c. 16. & cap. 44. & quaest. 14. num. 22. quia computatur inter immobilia Abb. in cap. nulli, num. 10. de reb. ecclesiae alien.

22 Septimo amplia fit ut non possit fieri cessio iurium, actionum, litis & causa, quia est species alienationis, Abb. in c. 1. num. 8. de depo. in c. cum pridem. num. 4. de pact. & in d. c. nulli, num. 9. de reb. eccles. alien. Armilla in verbo Alienatio, nu. 16. facit l. bonorum, la prima ff. de verb. & rer. signif. & dicam infra ampliat. 10. 12. & 13.

23 Octavo amplia non solum in acquisitis fit sed etiam in acquirendis, quae transeunt in ecclesiam ipso iure, iuxta l. fin. C. de sacros. eccles. ut non possint a solo prelato absque solennitate remitti. Anchar. in c. vi supra, de reb. ecclesiae alien. & in c. r. co. titul. in 6. Alex. in l. legatum, ff. de leg. 1. Lamber. de iur. patron. lib. 3. art. quaestio. 2. prin. Ripa in l. si vnquam, quaestio. 11. C. de reuoca. donat. Molina de iusti. & iur. disput. 465. Contrarium tenent Federic. de Senis consil. 9. Lapus alleg. 35. Abb. in cap. tua, num. 9. de his quae fiunt a prelato sine consensu. Capitu. in c. 1. num. 21. de dolo & conu. in cap. potuit, num. 15. de loca. & in c. quoniam, de decim. Gemin. & Franch. in cap. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. Soc. in reg. 110. num. 6. & in d. l. legatum, de leg. 1. Afflict. in cap. vnico §. & iterum, num. 6. de ca. Corrad. Rebuff. in d. compen. alien. sub num. 30. Sil. in ver. Alienatio, num. 18. & Armilla num. 17. Et hanc esse magis communem opinionem dicunt Iaf. & Ripa in d. l. legatum, Fel. in cap. in praesentia, sub num. 57. vet. 10. de probat. Rola. conf. 15. num. 23. Vinc. de Franc. decisio. sub num. 16.

Sed verior, & tutior est prima opinio, quam dicit Alex. in d. l. legatum, esse magis communem, eamque tenuit Molina de contract. disput. 468. num. 11. ac Praeceptor meus Doctor Marius Andria vita & doctrina celeberrimus in relectione huius extrauag. Non tamen repudiando, vel remittendo incurrit in poenas huius Paulinae, ut dicam infra in limit. 9.

Nono, ampliatur regula procedere etiam in pretiosis mobilibus, nam aequiparantur immobilibus per hanc Paulinam, & pari passu ambulant in hac materia, l. sancimus C. de sacros. eccles. l. lex quae tutores. C. de admi. tuto. Abb. in cap. nulli, de reb. eccles. & sine causa & solennitate alienari, transigi aut amicabilem compositionem fieri non potest. Redoa. quaestio. 8. inter quas etiam connumerat thesaurum, & decimas, & ideo res mobilis pretiosa ecclesiae non vsucapitur triennio. Nonne vero bonorum mobilium pretiosorum, quae seruuando seruari possunt, intelliguntur vasa aurea, argentea, vestes pretiosae, quae lon-

ge ab interitu distant, & commodè seruari possunt, gemmæ & his similia: Grex etiam ouium aut caprarum, de cuius fructibus emolumenta, ac redditus percipere consuevit monasterium aut ecclesia, licet possit vendere arietes, agnos, hircos, & hædos; non tamen licet alienare totum gregem, nisi concurrentibus causis, & seruata forma Ludouic. Molina de contract. disput. 465. num. 4. dicam in amplia. seqq.

Decimo, Amplia in bonis, quæ seruando seruari possunt, vt sine causis, & solennitatibus alienari non possint, Abb. in capit. tua. numero 7. de his quæ sunt a prælat. in c. nulli, sub num. 8. de reb. eccles. alienat. Nauar. in cap. sine exceptio ne, num. 5. & probatur in hac Paulina. ex quo inferitur, gregem pecudum seruari quando seruari posse §. sed si gregis. Institutio. de rer. diuis. §. De pecunia vero cuius proprietates est Ecclesia, quæ est destinata ad emptionem stabilium, censuum, vel mobilium pretiosorum, considerando pecuniam quo ad fructuosam conseruationem, non potest alienari sine solennitate & causa: nam tunc connumeratur inter immobilia, seu mobilia pretiosa. Alexan. Iaf. & Ripa in l. 1. §. quæsitum ff. ad Trebellian. Tiraq. de vtroque retract. gl. 7. num. 105. Boer. de decision. 209. Redoa. quæstio. 16. & 6. facit text. in §. constituitur. Institu. de vsufru. vbi senatus censuit pecuniam in fructu esse: sic etiam pecunia, quæ seruatur pro aliqua futura necessitate pro conseruando magis patrimonio, si Caius §. 1. ff. de leg. 3. Iaf. in d. §. quæsitum. num. 38. vel deseruaret pro locatione ad pompam, l. 3. in fin. cum seq. ff. commodati. Regulariter tamen pecunia est de rebus, quæ seruari non possunt. gl. in d. §. quæsitum. Quæ percipitur ex redditibus beneficij, & non est de proprietate ecclesiæ, potest alienari sine solennitate, Abb. in d. cap. nulli, vbi Bero. notabiliter distinguit, quem refert Redoa. in d. q. 16. & q. 51. cap. 25. Thesaurus non pertinet ad beneficiatum, sed ad ecclesiam, arg. tex. in l. diuortio §. si fundum ff. sol. matr. d.

26 Vndecimo, amplia, vt iura, actiones, nomina debitorum, annui redditus & huiusmodi, non possint alienari sine causa, & solennitate, cum habeantur loco rerum immobilium, cle. exiui de paradiso. §. cumque annui redditus, de verb. sign. Abb. in capit. nulli de reb. eccles. alien. Rebuff. in d. compen. num. 54. vbi declarat rei appellatione quid contineatur, l. rei, l. 1. & l. alienationis ff. de verb. signif.

27 Duodecimo, amplia, etiam in pignore, vt bona mobilia pretiosa, & ea mobilia, quæ seruando seruari possunt, non possint pignori sine debita causa & forma, quia pignoratio alienatio est, præsertim quando res tanti est obligata, quantum est. Rebuff. in d. compen. nu. 7. nisi in extrema, & vrgenti ecclesiæ necessitate. c. 1. vbi Abb. de pigno. Coua. lib. 2. var. resol. c. 16. nu. 8. Redoa. q. 2. c. 6.

28 Decimo tertio, ampliatur regula procedere etiam in bonis locorum piorum per hanc Paulinam, vt non possint alienari sine causa, & solennitate requisitis in rebus ecclesiarum, Abb. in cap. nulli, in fin. de reb. eccles. alien. Franch. in c. 1. eod. titul. lib. 6. Loca pia dicuntur quæ sunt fundata autoritate episcopi, alias non, est, quod ibi exerceantur opera pietatis, & concernant pium vsu, nam aliud est dicere de loco, & aliud de operibus: Ideoque iura loquentia de pijs locis non comprehendunt Hospitalia, & Confraternitates, Collegia, & congregationes absque autoritate episcopi fundatas, & consequenter eorum bona possunt alienari sine solennitate. Franch. in d. capitul. 1. extat de hoc singulare Conf. Paris. 34. volum. 4. vltra Felin. in capitul. de quarta, de præscript. quib. adde Rebuff. in compen. alien. rei eccles. num. 56. & 57. Redoa. quæstion. 28. 47. 49. & 51. num. 12.

Afflic.

26 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

Afflict. de iur. protom. in princ. num. 12. vbi de Stauritis loquitur non fundatis
 auctoritate episcopi, alias secus, vt habetur in additio. Moder. ad Neapoda. de iu
 re congrui in S. ecclesia, fol. 340. dicam infra limi. 5. Et quoniam Cardinal. Paris.
 in d. conf. nihil reliquit intactum, de potestate, quam habent episcopi in visitan-
 do has confraternitates, & laicorum collegia, post Dec. in conf. 72. & 148. eius ta-
 men dictis adde Conc. Triden. sess. 22. c. 8. & 9. de refor. & vide quod antea fue-
 rat dispositum per cap. 1. de censu. in 6. ibi pia loca, & per c. 3. c. tua, & c. Ioannes,
 de testa. clem. quia contingit, de religio. domi. Abb. in c. inter dilectos in fin. de do
 nat. Bald. in c. nulli, sub num. 15. C. de episc. & cler.

Adde Mandos. de signat. Grat. tit. si in euidentem, vers. limitari possunt, & c. &
 Borgn. Cauale. decis. 17. num. 65. par. 2. Et ad sciendum ex quibus signis praesuma-
 tur, & probetur Hospitale esse locum religiosum, & Episcopi auctoritate aedifica-
 tum post Ioan. de Sylua in tract. de benefic. par. 1. quaest. 6. num. 17. late agit Mascard.
 de probat. conclus. 369. & adest egregia Rotae Rom. decisio in decis. 725. di-
 ue. f. par. 1. & si nesciretur, an auctoritate Episcopi fuerit locus ille ad tale usum
 deputatus, in dubio standum esse possessioni & rei, quae prima facie apparet, doc-
 cet Feder. de Senis in conf. 130. sub nu. 2. & vide Anto. Gabriel. lib. 1. cum opinio.
 de causa pia, conclus. 2. per totum & Iosep. Ludouicum decis. 93.

Decimo quarto, amplia procedere non solum in bonis ecclesiae, & pij loci,
 29 † verum etiam in ipsa ecclesia, seu oratorio pij loci auctoritate episcopi fundato
 ad perpetuum ecclesiasticum usum, seu in ipso pio loco, ut non possit alienari, con-
 cedi seu seruitus imponi ex praedictis auth. multo magis. C. de sacros. eccles. cap.
 ad hanc, de religio. domi. facit regula semel, de reg. iur. in 6. Non tamen compre-
 henduntur oratoria in priuatis domibus, de quib. loquitur Abb. in c. inter dile-
 ctos, de donat. quamuis in eis non possit celebrari missa, absque licentia episcopi
 ex Decreto Conc. Triden. sess. 22. c. quanta, quia non sunt ad perpetuum ecclesiasti-
 cum usum, neque comprehenduntur concessionibus cappellatum cum sepulturis,
 quae passim fiunt, quia non dicitur alienatio, sed concessio ad usum destinatum.
 Si tamen ecclesia esset diruta, & non posset reaedificari, vel reparari propter ni-
 miam egestatem, potest tunc episcopus transeire, & ecclesiam ad profanos vsus
 non sordidos, erecta tamen ibi Cruce couertere ex Decreto eiusdem Concil. Tri-
 den. sess. 21. cap. 7.

Quando autem Ecclesiae, & Oratoria solennitate, & Episcopi auctoritate con-
 structa praesumatur post Mascard. de probat. conclus. 583. habetur per Menoch.
 in tract. de praesump. lib. 6. praes. 75. vbi nu. 9. & infra agit. quae dicantur Oratoria
 publica, & quae priuata, de quibus ante eum scripserunt. Lambertin. de iurepa-
 tron. par. 1. lib. 1. q. 11. art. 12. & Remig. in tract. de immunit. eccles. par. 1. am-
 pliat. 2. Item cui debeantur oblationes, & elemosinae factae huiusmodi Oratorijs
 vide Dec. conf. 148. num. 2. & Caualean. qui alios commemorat. decis. 17. nu. 71.
 par. 2. Et circa id scilicet, An bona Confraternitatum, seu Congregationum Lai-
 corum possint sine solennitate alienari, satis mihi arridet distinctio Menochij, in
 commentar. de recuper. possessione remedio 15. num. 34. & infra, qui doctus pro-
 pter varias interpretum opiniones difficilem huiusmodi dissolutionem esse sen-
 tiens, tandem sic determinat, quod si Oratorium, in quo isti laici omnes vna con-
 ueniunt, eo animo ab eis sit constructum, ac bona ea mente vna simul congesta, vt
 Confraternitati deseruiant, & possit ipsa Confraternitas ad libitum de illis dis-
 ponere & tractare, tunc illa bona seu ieditus tanquam loci profani ad libitum
 distrahi, & alienari possint. sic intelligendo Bald. in Auth. Hoc ius porrectum.
 col. 2.

*Bona
 confraterni-
 tatum lai-
 corum
 an, &
 quando
 sine so-
 lennita-
 te alie-
 nari pos-
 sint.*

col. 2. vers. 2. quarto, C. de sacros. eccl. & in l. id quod pauperibus, quaest. 21. C. de episcop. & cleric. Balb. in tract. de prescrip. particula prima 5. par. princip. vers. amplia. 5. & Paris. in consil. 34. num. 19. lib. 4. Si vero Oratorium illud ab eis sit extructum, ut sit sacrum, & Deo Opt. Max. dicatum, bonaque vna simul eo animo congesta, ut ad opera Oratorij necessaria, & ad pauperes subleuandos perpetuo sint, & tunc bona illa veluti ad illud solum commodum tendentia, tanquam loci religiosi iudicanda sunt, etiam si episcopi non accesserit consensus, & proinde non possint ad libitum distrahi, nisi accedente totius Confraternitatis consensu, & Episcopi auctoritate, ac in illis casibus, in quibus aliorum locorum religiosorum bona alienari conceditur, sic intelligendo quæ scribit Per. Rebuff. in commentar. Regiarum constitut. tom. 2. tract. de Confratrijs, nu. 9. Zabarel. in consil. 13. in princ. Panorm. in consil. 31 sub num. 1. vers. Sed his non obstantibus, li. 1. & Socin. sen. in consil. 82. sub nu. 34. volum. 4.

30 Decimo sexto, amplia ¶ etiam si consuetudo esset in contrarium, nam solennitas a Canonibus requisita in alienandis rebus ecclesiarum, non potest consuetudine remitti. glo. in c. cum causa, de re iud. Abb. in c. nulli, sub num. 6. de reb. eccl. & in c. ceterum, de donat. Rolan. consil. 15. num. 14. & est communis opinio. & testatur Couar. lib. 2. var. resol. c. 17. num. 4. Subdens id esse verum, quo ad alienationem propriam, & perpetuam, ex qua vtile & directum dominium transferatur, secus in datione in emphyteusim, vel in feudum, quia consueta dari possunt in emphyteusim concedi ea solennitate, qua dari consueuerunt, & dicam infra limita. 3. Quando autem consuetudo possit augere vel diminuire has solennitates, late per Fel. in d. c. cum causa, de sent. & re iudi. Rebuff. in d. compe. num. 20. 32. & 35. Redoa. q. 51. c. 18. fol. 196.

31 Decimo sexto, amplia ¶ procedere etiam vbi ita donatur vel legatur ecclesie, ut possit alienari sine solennitatibus, quia requiruntur non obstante dicta voluntate, quæ tanquam illicita seruanda non est, c. tua, vbi Couar. num. 6. de testa. facit tex. in l. nemo potest ff. de leg. 1. & habetur pro non apposita, cum sit improbat a iure. glo. & Abb. in c. verum. de condit. appo. Nam cum dominium rei sit quaesitum ecclesie, res est effecta ecclesiastica, ideo requiritur auctoritas iudicis ecclesiastici Innoc. in c. verum. de for. compet. Non obstat tex. in l. 1. & 3. C. quando Decr. opus non est, quia non militat eadem ratio de re minoris ad rem ecclesie, quia minor maior factus potest ratificare alienationem factam in minoritate, toto tit. C. si maior fact. rat. habue. quod secus est in ecclesia, quia per ecclesie ratificationem absque solennitatibus, non validatur contractus, cum de necessitate requirantur solennitates, etiam quod appareat de euidenti utilitate, ut dicam infra amplia. 18. secus est in alienatione rei minoris, in qua tunc non requiritur Decretum. Capy. dec. 113. faciunt not. per Redoa. q. 78. c. 2. nu. 13. Tum etiam quia res minoris remanet laicalis & in casu nostro res efficitur ecclesiastica, & mutata persona, mutatur rei status, l. per procuratorem ff. de acqui. hered.

32 Hoc intellige quando legatur ecclesie capaci, secus si incapaci, ¶ quæ non potest retinere in communi, quia tunc potest alienari sine solennitate. Rebuff. in d. comp. nu. 29. Rolan. consil. 15. vol. 4. post Hyppol. singul. 132. in alienatione, Franc. in c. 1. de reb. eccl. non alie. in 6. vers. 12. limita. Idque amplia si in tali legato facta ecclesie incapaci, dicatur quod non possit alienari, quia adhuc poterit alienari, & inde pecunia conuerti in ecclesie utilitatem. glo. in cap. 1. de relig. domi. lib. 6. in verb. Domum, Abb. Fel. & Dec. in cap. cum in presentia, de probat. S. Anto.

28 ALIENATIO RERVM ECCLESIAE.

S. Anto. in 3. par. Summ. tit. 12. c. 1. in prin. Armilla in verb. Alienatio, num. 29. Dicam in limit. 6.

Decimo septimo, amplia regulam prædictam procedere non solum in bonis stabilibus ecclesiæ, sed etiam in rebus solo coherentibus, vt sunt arbores, quæ solo cedunt, si radices egerint, & iure soli iudicantur, l. adeo. §. si alienam. ff. de acqu. re. do. §. si Titius. Insti. de re. diuis. ideo seruus rusticus deputatus prædio computatur inter immobilia. Abb. in c. nulli. num. 2. de reb. eccle. alien. † & possessionis appellatione continentur res possessæ, vt sunt arbores, quæ solo inhaerent. Nauar. in conf. 6. nu. 2. de reb. eccle. alien. quas regulariter beneficiatus non potest incidere etiam non fructiferas, & contraueniendo incidere in penas huius Paulinæ. Nauar. in conf. 7. eo tit. Beneficiatus enim æquiparatur vsufructuario. glo. in cap. præfenti. de off. ordi. in 6 & vsufructuarius non potest incidere, l. æquissimum §. fructuarius ff. de vsuf. Limita non procedere in sylua cædua, nemore, arundineto, & alijs arboribus cæduis, quæ per incisionem sunt in fructu, & renascuntur, quia per huiusmodi incisionem non deterioratur fundus. l. diuortio, §. si fundum. cum §. seq. vbi Bar. & Ias. ff. sol. mat. l. qui fundum. ff. de cõtrah. emp. l. sylua cædua ff. de verb. sig. limita etiam si ex incisione huiusmodi arborum fundus fieret fructuosior, quam esset antea incidendo arbores opacas, siue quæ umbram summam efficiunt, vt quando nimia deplitas noceret arboribus, & fructui ab eis ferendo, & impedirent augmentum fructuum, & vtilitatem aliarum arborum sufficientiû prædio. Nauar. in d. conf. 6. eo tit. vel exciderentur arbores fructiferae, vetusta, ac corruptæ, vel non fructiferae, & in earum locum aliæ vtilis substituerentur. l. agri ff. de vsuf. arg. §. in pecudû, Insti. de re. diuis. Bart. & Ias. in d. §. si fundum. Tiraq. de retract. conuen. §. 3. glo. 1. a. num. 2. 3. vsque ad 20. vbi etiam de credito habente in pignus, emphyteuta, colono, & alijs habentibus ius in re, & per Redoa. de reb. eccle. alien. q. 79. c. 7. Itaque beneficiatus debet vti arboribus, & fundo, vt nihil agriculturæ, & arboribus noceat, & proprietas agri non deterioretur d. §. fructuarius, ac boni viri arbitratu, frui, & recte colere quasi bonus paterfamilias. l. item si fundi. ff. de vsuf. g.

34 Decimo octauo, amplia etiam † si contractus essent vtilis ecclesiæ, nam si sine solennitate fiant, sunt nulli, Franc. Sarmient. de reddit. eccle. p. 1. c. 2. 3. & 4. Vinc. de Franch. dec. 35. & alij, quos refert Redoa. q. 46. & 24. in d. tract. de reb. eccle. alien. Contrarium tenent Dec. in cap. 1. in 1. lectu. num. 71. de constit. & ibi Addep. in verb. contentioso, & in c. que in ecclesiarum, num. 28. eo tit. Rebuff. in d. compen. nu. 34. Redoa. q. 20. & 51. c. 7. Nauar. in comment. de alie. rer. eccl. sub num. 17. alios cumulat Ant. Gabriel lib. 3. com. opin. in tit. de reb. eccl. alien. concl. 1. & nouissime Mascard. de probat. concl. 75. qui refert hanc esse magis communem & vetiorem opinionem, faciunt dicta per Afflict. in Const. Reg. Constitutio nem Diuæ memoriæ, num. 66. quod in augmentum feudi valet alienatio sine assensu directi domini, est tamen in electione ecclesiæ, si vult stare contractui, & procurate expeditionem solennitatum etiam inuito contrahente. Sarm. de. 12. nu. 21. Redoa. d. q. 20. nu. 193.

Ad cuius opinionis corroboracionem, scilicet, quod contractus initus in ecclesiæ vtilitatem, non seruatis solennitatibus sustineatur, adde quod illam etiam statatur Roderic. tom. 1. quest. regular. q. 27. art. 9. & ratio est, quia in hoc casu interuenit finis, seu effectus, ad quem respiciunt iura solennitates requirementia in alienatione rei ecclesiæ, cum sint inuentæ ad euitandas deceptiones, Rebuff. in conf. 109. num. 13. & conf. 111. num. 9. & seq. post Albert. Brun. in tract. de forma & solen-

& solennit. actus rubr. de causis formæ, & solennit. Declara quod ita demum talis contractus erit nullus, vel validus, si ecclesia in cuius fauorem solennitates sunt introductæ, hoc volet, eique placebit, adeo, quod hæc nullitas non possit ab alio allegari, quam ab ipsa ecclesia. Innocen. cuius dictum sequuntur Host. Zab. & alij in c. 1. in prin. de his quæ fiunt a præl. sine cons. Cap. Pan. in c. diuersis fallacijs, nu. 6. de cler. coniug. Dec. in c. quæ in ecclesiarum, nu. 31. in fine de consti. tut. Rota Rom. in decis. diuers. decis. 133. num. 11. & seq. vol. 2. & decis. 262. nu. 9 par. 3 lib. 3. ita quod ipsa volente stare contractui non potest eius aduersarius dicere contractum nullum. Menoch. qui alios congerit in addit. ad cas. 172. nu. 62. & infra. Intellige dummodo Ecclesia post initum contractum, illi stare volens, parata & sollicita sit adhiberi facere legitimas solennitates, vereque ac cum effectu eas adhiberi faciat, seu Papæ assensum super contractus validitate obtineat, ne conductor, seu cessionarius perpetuo stet in suspenso, & ecclesia semper in tuto iuxta terminos insignis decisionis Vinc. de Franc. in decis. 35. quem sequitur Amad. a Ponte in commentar. ad tit. qui feud. dare poss. num. 148. Secundo declara, quod licet defuerint solennitates iuris positivæ, dummodo iusta causa interueniat in tanta conscientia, poterit quis res ecclesiæ detinere, donec contractus in foro exteriori cassetur ob defectum solennitatum, ut præter Sarment. in 4. tracta. part. prima. capitul. 2. numer. 6. & 7. voluerunt etiam Abb. in capitul. 1. in fin. de rest. in integr. Nauar. in comment. de spol. cleric. §. 2. sub nume. 6. Redoan. in præd. tract. quæst. 46. numer. 4 & seq. & Roderic. in præd. quæst. 27. art. 10.

35 Decimo nono, amplia ¶ in unione ecclesiarum, quia unio dicitur alienatio, ut not. Abb. in c. tua. nu. 4. de his quæ fiunt a præl. text. in clem. fin. de reb. eccles. non alien. Rebuff. in d. compen. nu. 14. præterquam in casibus a iure permissis vigore etiam Decretorum Conc. Trid. sess. 21. de refor. c. 5. & sess. 24. de refor. general. c. 13. & 15. & sess. 23. c. 18.

36 Vigesimo, amplia ¶ etiam si res, quæ peruenit ad ecclesiam, erat antea obligata creditoribus ut non possit alienari absque solennitatibus pro illis satisfaciendo secundum unam opinionem, quam refert Lopus allega. 25. num. 4. nam dominium ipso iure tranfiit ad ecclesiam ut supra ampl. 8. & est effecta ecclesiastica ut dixi supra amplia. 16. quæ opinio mihi magis placet, tamen ipse Lopus in fine refert alteram opinionem contrariam, quam sequitur Redoan. quæst. 51. c. 8. num. 18. Ego uero censeo quod aut alienatio, seu venditio fit a iudice ecclesiastico ad instantiã creditorum, sicut potest fieri propter urgens debitum legitime h. contractum ab ecclesia, prout not. glos. in summa 12. q. 2. & Abb. in c. ad nostram, de reb. eccles. alie. & tunc debet adhiberi causa cognitio. s. ut existat causa urgens alienandi, 2. quod debitum ex bonis mobilibus ecclesiæ nõ possit solui, idque liqueat iudici per discussionem bonorum, 3. quod vendatur res minus damnosa, 4. quod pro paruo debito non vendatur res magna, 5. ut ipsius iudicis ecclesiastici interueniat authoritas, & quod omnia ista præcedant Decretum iudicis, & subsequatur subhastatio, quæ si considerantur in venditione rei minoris ut per Affli. dec. 249. multo magis in re ecclesiæ prohibita alienatione nõ presumitur prohibita alienatio ex causa necessaria, ut ea quæ ob as alienum fit alienationes ff. fam. erci sc. & nõ sufficit simpliciter as alienum subesse nisi etiã creditores vrgeant. Mascar. de prob. conclu. 1237. Aut ipse platus ecclesiæ vult vendere ex se, & tunc nõ pot. absq. assensu Apostolico, & ita vidi practicari, & expediri Breue Apostolicum commissum ordinario loci ad instantiã Conuentus IESVS Maria de Neap. ordinis Prædicatorum.

37 Vigesimo primo, amplia & etiam in re sterili seu domo, quae plus incommodi quam utilitatis affert. Rebuff. in d. compen. num. 121. si modo non concurrant tria, de quibus in limit. 4 C. apy. dec. 105. Rodoa. q. 51. c. 20. nu. 2. & 3.

a **ADDITIO** De thesauro inuento ad quem pertineat vide §. thesauros instit. de rev. diuis. l. 1 C. de thesaur. lib. 10. Couar. in reg. peccatum in si. de reg. iur. in 6. Tirag. de retract. conuent. in fin. nu. 96.

Ad pleniorē illius explicationē post Afflict. in Const. Regni Dohana secreti. recentiores scribentes videlicet Menoch. in tract. de praesumpt. lib. 5. praef. 30. nu. 5. & infra. Petr. Nauar. in tract. de restitu. lib. 4. cap. 2. num. 72. & seq. Ludo. Lopez. in instructor. conscientia. par. 2. c. 2. & latius Molin. de iust. & iure disput. 56. & de Thesauro in bonis ecclesiae reperto, vide Borgnin. Cauale. decis. 612 par. 2.

e **ADDITIO** Hospitale fundatum auctoritate episcopi gaudet priuilegijs ecclesiae. Afflict. decis. 67.

f Idem tenet Affl. in Consti. reg. Iustitiaris num. 18 ubi etiam tenet, quod incisio arborum fructiferarum sit iudicium criminale, & appellatione arborum fructiferarum contineri quercus: & de Beneficiato si equiparetur usufructuario, vel usufruario, vide Abb. in c. cum esses nu. 21. de testa. Rodoa. q. 51. c. 25.

g Sequitur ex predictis, quod pretium arborum, quas beneficiatus non poterat incidere item marmorum & lapidum, quia non sunt in fructu, tenetur conuerti in utilitatem ecclesiae, & non suam, & quando dicatur in ecclesiae utilitatem conuerti, declarat Rebuff. in d. compe. nu. 73. De fodinis auri, argenti, creta, & arena, est tex. in d. l. diuortio. §. si uir. ff. sol. matr. & quando possit inquirere, vel exercere ac in statuere, habetur in d. §. fructuarius & de lapidicinis est etiam tex. in l. si ex lapidicinis ff. de iur. dot.

h Tunc dicitur debitum legitime contractum ab ecclesia quando fuit cum assensu Apostolico alioquin non possunt bona ecclesiae obligari, ut fuit dictum supra amplia. 3 nisi fuisse versum in utilitatem ecclesiae quod tenetur probari e. creditor in tribus casibus ut in mutuo, in deposito, & pro solutione debiti, ecclesiae legitime contracti, nec creditur assertioni praelati. Rebuff. in d. comp. alien. nu. 38. vsq. 42. Couar. lib. 2. var. resol. c. 17. num. 3. Deci. cons. 36. post Abb. in c. 1. depo. & in c. quod quibusdam de fideiuss. Bart. in l. ciuitas. ff. si cer. pet.

Nō crediti Praelati assertioni interne in alienatione rei ecclesiae extrinsecis.

Hoc videlicet, quando creditor probare habeat pecuniam esse versam in ecclesiae utilitatem, & quando ecclesia ex mutuo suscepto a praelato, vel alio eius administratore teneatur, post Rodoa. in praef. tract. quaest. 56. cum duob. seq. capit. diligenter explanat Menoch. hb. 2. de arbitr. iud. cent. 5. casu 432. quo loco, & in tract. de praesumpt. lib. 3. praef. 55. differit etiam de coniecturis, ex quibus id probari possit, cuius dictis adde, quod Abbas, qui recipit pecuniam conuertendum in certam causam pro necessitatibus monasterij, obligat monasterium, licet non conuertent in illam causam, ex com. opinione de qua testatur Ioan. Vincet. de Aona lingua lat. 1. Et quod ibi subditus, scilicet quod de hac versione in utilitatem ecclesiae non credatur assertioni Praelati, amplia ut nec ex eius assertione probetur tractatus requisitus in alienatione rei ecclesiae, sed de eo fieri debere scripturam separatam, docent ex multis Domini de Rota decis. 716. diuers. nu. 2. & 3. pa. 1. Extende ut neq. praed.

præd. tractatus probetur etiam si instrumento alienationis diceretur, habito colloquio & tractatu, cum non sit ad id specialiter confectum, neque sufficere si in d. instrumento fieret de tractatu mentio per relationem ad aliud instrumentum, nisi producat & exhibeat. Hier. Magonius decis. 12. Rotæ Lucensis, nu. 24. & 25. nota 6. Rolan. a Valle cons. 15. nu. 10. Qualiter autem debeat fieri, & præcedere tractatus circa alienationem bonorum monasterij, tradit Rodericus tom. 1. quaest. regul. q. 27. art. 2. Formam vero, seu solennitatem, quam Capitulum Cathedralis, seu inferioris ecclesiæ adhibere debet in alienatione alicuius prædij ipsius Capituli, describit Menoch. in præalleg. addit. ad cas. 172. num. 28. & infra. Prosper de Augustino. V. I. D.

- 38 *Quanam sint res quæ seruando seruari non possunt.*
 39 *Concessio in emphyteusim absque assensu Apostolico quando valeat.*
 40 *Quanam dicantur solita concedi*
 41 *Intelligentia tex in c. terrulas 12. q. 2.*
 42 *Quando imminet summa necessitas non seruantur solennitates.*
 43 *An dispositio huius Paulinæ habeat locum in remissione legati, ac rei non incorporata.*
 44 *In remissione caducitatis non requiritur solennitas.*
 45 *An in principe permittente cum ecclesiâ.*
 46 *Præsumuntur solennitates ex antiquitate temporis.*
 47 *Præscriptio legitima succedit loco decreti.*
 48 *An hæc Paulina sit ubique recepta.*
 49 *Pœnæ contra male alienantes, & an habeant locum ante condemnationem.*
 50 *Quanam excusant a pœnis huius Paulinæ.*

Hanc Regulam sic ampliata, limita Primo in locarione, & conductione per triennium, vt in hac Paulina, cum declaratione tamen de qua supra in 4. amplia.

- 38 Secundo, limita in rebus, quæ seruando seruari non possunt, vt in hac extratrag. glo. in summa 12. q. 2. Rebuff. in d. comp. alie. rer. eccl. nu. 26. Socin. in falsen. reg. 116. nu. 2. & sunt quæ ultra triennium durare non possunt absque notabili deterioratione. arg. l. lex quæ tutores. C. de admin. tutor. cum similib. alleg. per Redoa. q. 6. nu. 29. vbi tenet, quod etiam vestes attritæ, & animalia superuacua possunt vendi absque Decreto, & facit tex. in l. fin. C. quando Decret. opus non est. Sed debet pretium conuerti in utilitatem ecclesiæ. Ac ea, quæ magis expedit distrahi quam seruari, non sunt prohibita alienari, Redoa. q. 5. r. c. r. num. 4. Et quid bonorum mobilium appellatione, quæ seruando seruari non possunt, comprehendatur, vltra Abb. c. nulli, de reb. eccl. falsen. & præallegatos, declarat etiã Molina de contract. disput. 465. nu. 3. Idem dicendum est de re mobili. minus pretiosa Rebuff. nu. 24. Redo. loco præalleg. dicam. in fra. lim. 8.
- 39 Tertio limita in concessione in emphyteusim, habente tres condiciones scilicet in casibus iure permissis, de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, & cum euidenti ecclesiæ utilitate, ut in hac extrag. secundum Caieta. in verbo, excommunicato, cap. 75. & dixi sup. in reg. sub nu. 5. Bona igitur, quæ reuertuntur ad ecclesiã, & sunt solita concedi, si non cesset prima causa, possunt iterum concedi iuxta consuetum modum sine solennitate. Abb. & Doct. in cap. ut super. de reb. eccl. alien. Rebuff. in d. compen. num. 33. probatur etiam in c. 2. de feud. in

tit. de his qui feud. dar. poss. & tit. episcop. vel Abba. in vlib. feud. vbi Iser. Alua. Prepos. & Afflict. Ruin. conf. 41. num. 39. Franc. Curt. in tract. de feud. par. 2. q. 1. Couar. lib. 2. var. resolut. cap. 17. Iul. Clar. de feud. q. 13. & in §. emphyteusis q. 6. Calderi. cōf. vlti. Paul. Castr. in l. etiam. ff. sol. matr. Bero. conf. 86. vol. 1. Redoa. q. 51. cap. 6. & q. 60. & 61. Menoch. conf. 70. vol. 1. Alex. Stiat. in repet. huius extra uag. num. 34. 43. & 44. Molina de contract. disput. 466. & 468. num. 20. post Afflict. in Const. Barulos sub num. 85.

40 Sed quando dicatur † res solita cōcedi, declarant etiam Dec. in conf. 142. nu. 4. & in Auth. qui rem, nu. 20. C. de factos. eccle. Franc. Curt. ibid. nu. 44. Capy. in inuesti. feud. in verbo, feudum dant, versiculo Prælati ecclesiarum. fol. 142. vsq; 148. Iul. Clar. in d. §. feudum. q. 13. Redoa. q. 65. sed ultra eos lege aurea verba Afflict. in Const. Regni, Constitutionem Diuæ memoriæ. sub nu. 67. quem sequitur Alex. Stiat. sub nu. 19. & 33. & Molina d. disput. 468. nu. 20. vide Ripam in l. filius fam. §. Diui. nu. 65. ff. de leg. 1.

Norandum tamen est communem esse opinionem quod tunc dicatur res solita concedi, quando reperiuntur duæ concessiones illo modo factæ, simul cum cursu quadraginta annorum, vt refert Iul. Cla. in loco præallegata, dicens esse tenendam tanquam tutiorem,

Conclusionem hanc, nempe, quod Prælatus bona concedi solita, ad ecclesiam reuerfa, possit iterum sine aliqua solennitate concedere seu infeudare, notabiliter ampliat & limitat Amædæus a Ponte in Commentar. ad tit. qui feud. date. poss. a. num. 155. vsque ad finem, item amplia, vt per Rolan. cōf. 1. nu. 83. vol. 1. Item quando dicatur res solita concedi seu infeudati, præter Doctores citatos, videndi sunt Paris de Puteo in tract. de feud. redintegrat. sub rubr. Res solita concedi quādo dicitur, nu. 11. & infra Præfatus a Ponte loco cit. nu. 151. & seq. & Anton. Maria de Canib. in quodam alio suo consi. collocato post 30. decis. Caualepar. 2. nu. 95. 119. 173. & 185. cum seq. probatur autem istud, solitum aut per duas locationes cum cursu 40. annorum aut per vnā solenniter factam prout ita fuisse alias tētum in Rota Rom. ac esse communem opinionem traditur in decis. 160. diuers. num. 5. vol. 2. vbi vero secunda locatione fuisset obiecta noua conuentio, seu noua qualitas tunc facit, vt non possit dici confirmatoria primæ locationis, sed esset noua concessio diuersa a prima, vt in eadem decis. num. 9. habetur, & per Cauale. decis. 30. nu. 87. & seq. par. 2. ac ex adductis per Cacheran. decis. Pedem. 23. nu. 22. & infra satis comprobatur. Idem etiam vbi excederetur modus consuetus seu forma consuetæ alteraretur, vt declarat Ursil. in annot. ad decis. Afflicti 305. nu. L. & latius d. Amæd. ibidem, nu. 144. & est com. Doctorum sententia referente Ripa, respon. 2. num. 17. & 18. sub tit. de iure emphyt. Cauale. decis. 25. nu. 13. par. 2. ideoque vti nouus contractus debitas requireret solennitates. Intellige procedere, vbi alteratio ex nouis pactis adiectis esset, quo ad substētia ipsius, actus, non autem si alteratio esset respectu aliquarum, qualitarum, quæ tanquam accidētales non essent in consideratione, Cald. in conf. 11. sub rubr. de feud. est communis conclusio referente Alex. in conf. 9. num. 2. lib. 3. Hieron. Magonius. decis. 14. Rotæ Lucensis, num. 30. & 39. & ibi addentes li. E. & quando alienatio dicatur in melius, exemplificat Riminal. conf. 340. num. 17. vol. 2. vbi etiam aliqua tradit quot tempora requirantur vt res dicatur effecta de mensa. Insuper supra affirmata conclusio, videlicet, quod in bonis ecclesiæ concedi solitis remittatur solennitatis obseruatio, inter ceteras, quas patitur exceptiones est, vt non procedat in bonis, quæ & si semel vel pluries fuerint concessa, sunt tandem aliqua de causa ad ipsam

*Res solita
concedi
qualiter
probitur.*

*Quando
non
procedat
conclusio
in bonis
ecclesiæ*

ipsam ecclesiam reuerfa, eiusque patrimonio incorporata, ac de illius mensa effecta, sicque prima sua natura amissa nouam assumerint, Crescent. decis. 1. num. 5. sub tit. de reb. eccles. alien. vel non. post Zabarel. in c. 2. q. 12. de feu. Menoch. lib. 2. de arb. iud. cent. 5. casu. 423. quo loco, & in tract. de prasump. lib. 6. praef. 87. exprimit coniecturas ex quibus id conijciatur post Redoan. in praed. tr. vet. q. 62. & Parid. de Puteo vbi supra, nu. 6. & seq. Amad. a Ponte loco cit. num. 160. notab. Mascard. de probat. conclus. 203. late praed. Anton. Mare. in praalleg. conf. num. 194. & infra. Reliquas recensere omitto, cum satis abunde per Doctores scribentes super c. 1. qui feu. dare possunt, & per Redoan. quaest. 61. de eis agatur; Vnum non pertransendum duxi scilicet, vt bona ad ecclesiam reuerfa, quotiescunque cessaret causa prima concessionis, & rebus non obstantibus non possint dari pro eodem canone, seu pretio quando plus fuerit oblatum, vel facta diligenti inquisitione plus reperiri potuisset, pp. verisimilem spem maioris perceptionis iuxta terminos singulariter discussos per Dñs de Rota in dec. 360. diuers. vol. 1. & vide Paul. de Cast. conf. 61. incip. videtur. & Rimi. consi. 100. nu. 4. & consi. 567. volum. 3.

41 Quarto, limita ¶ in re immobili parua, vt possit alienari cum consensu episcopi, absque solennitatibus. capit. terrulas 12. quaest. 2. & tunc tria copulatiue requiruntur, vt res sit exigua & modica, quod non sit ecclesia utilis, & necessitas. Rebuff. in d. compen. num. 122. & 60. Redoa. q. 13. num. 19. & q. 51. cap. 8. & 20. num. 6. Res igitur sterilis, seu inuicilis praedictis non concurrentibus non potest alienari absque solennitate. Capy. decis. 105. Bero. consil. 83. 85. 59. & 91. vol. 1. Guid. Pap. decis. 156. Rebuff. num. 121. & iuramentum praelati de non alienando non extenditur ad hanc rem exigua. Abb. in c. fin. de eccle. edific. in cap. vt super. de reb. eccle. & c. 2. de feud. Redoa. d. q. 13. num. 11. Capy. in inuest. feud. in verbo feudum dant conclus. 20. fol. 147. Nota quod rex. in d. c. terrulas, per hanc extrauag. non est correctus, vt dicit Alex. Stratic. hic, num. 3. Non obstat rex. in c. ad aures, de reb. eccles. quia ibi ponitur vnus de casibus a iure permissis, & procedebat ante hanc extrauag. per quam hodie non potest concedi in emphyteusim nisi tribus concurrentibus scilicet, quod sit in casibus a iure permissis, de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, & cum euidenti utilitate, vt in preced. limita. quibus tribus concurrentibus potest concedi inconsulto Romano Pontifice: Quam dicatur res exigua & modica, vltra glos. in d. cap. terrulas. & Redoa. q. 10. est arbitrio boni viri inspecta conditione ecclesiae, si est tenuis vel multum abundans, attenda qualitate temporum, locorum & rerum arg. l. 1. de iur. delibe. & c. de causis. §. 1. de offi. delega. Abb. in cap. 1. num. 8. de rellit. in integ. Canophi. in repet. huius Paulinae, num. 46.

Adde quod hoc censuit Sacra Congregatio Concilij, scilicet, neque Constitutionem Pauli secundi, neque Conc. Trid. decretum derogasse dispositioni c. terrulas 12. q. 2.

Quinto, limita in bonis stauritarum, fraternitatum, hospitalium, collegiorum, seu aliorum locorum non fundatorum auctoritate episcopi in quibus non habet institutionem neque destitutionem, Redoa. quaest. 49. nu. 8. & per ea quae dixi supra 13. amplia. cum sequenti.

Sexto, limita in bonis relictis, & donatis ecclesiae quae est incapax retinendi etiam in communi vt sunt fratres Sancti Francisci de obseruantia, & Capuccini, de quibus mentionem facit Concil. Trid. sess. 25. de reg. capitul. 3. vt possint alienari sine solennitatibus, & pretium conueni in ecclesiae necessitatem. Socin. in Reg. 110. nu. 3. Deci. in c. in praesentia, nu. 271. de prob. & dixi supra amplia. 16.

42 Septimo, limita ¶ si immineret summa necessitas alienandi, & tantam celeritatem requireret, quod superiorem consuli non patiatur, tunc potest alienatio sine consensu Pape, vel alterius superioris, cui fuit iuramentum praestitum de non alienando minime requisito, Abba. in c. fin. num. 7. de eccles. edific. Cath. Zabar. loquens de bonis Hospitalium in clem. 2. q. 11. de religio. domi. Rebuff. in d. comp. num. 35. loquens pro vili communi in munienda Civitate, & per Redoa. q. 13. num. 3. cum seqq. & quaestio. 9. num. 51. & quaestio. 35. num. 7. & 9. Canophil. in repet. huius extrauag. num. 85. item pro redemptione captiuorum, & alimonia pauperum quando periculum esset in mora. Lege aurea in c. aurum, & c. gloria episcopi 12. q. 2.

Octavo, limita in re mobili minus pretiosa. Rebuff. in d. compend. num. 24. Redoa. q. 51. c. 1. num. 4.

43 Nono, limita ¶ non habere locum dispositionem huius Paulinae in repudiatione, vel remissione legati, seu hereditatis, ac rei ecclesiae non incorporatae, quia remissio non est alienatio. l. alienationis ff. de verb. signi. & praelatus, seu beneficiatus potest praediacare ecclesiae, in acquirendis. las. in l. seruus, num. 2. C. de pac. & in l. legatum, ff. de leg. 1. dixi supra in amplia. S. tamen tenetur ecclesiae refarcire damnum, glo. in cap. 2. in verbo aut neglectum 12. q. 4. Abb. in cap. ad praesentium, de pigno. Franc. in c. 1. de reb. eccle. non alienan. in 6. Silu. in verbo, immunitas primo, num. 12. Rebuff. in d. comp. alic. num. 31. Redoa. in d. tract. q. 2. c. 7. nu. 12. & q. 3. num. 60. ac q. 22. num. 52. q. 76. num. 31. & q. 51. c. 4. non tamen incurrit poenas huius Paulinae. reg. odia, de reg. iur. in 6. facit tex. in l. qui autem. ff. qua. in frau. credi. de debitore qui potest renunciare legatum in fraudem creditorum. Couar. in c. Rainaldus. §. 3. de test. Bal. in l. maximum vitium. num. 11. C. de lib. prae. quem refert Ang. in ver. excommunicatio primo, nu. 20. Sed haec procedunt in foro exteriori, non autem interiori, quia tenetur debitor facere id quod potest pro soluendis debitis iustis. Pet. Naua. li. 3. de rest. c. 1. nu. 13. si tamen praelatus ex iusta causa ob scandalum vitandum omisisset acquirere, non tenetur, quia ecclesia potius debet pati damnum temporale, quam permittere scandalum animarum fidelium, S. Thom. & ibi Caieta. 2. 2. qu. 43. art. ult. in resp. ad 5. in si Quando vero esset res, seu actio communis praelato, & ecclesiae, seu Capitulo, non potest in praediacium Capituli renunciare. Rebuff. in d. comp. num. 30. vers. & ista opinio. Iul. Clar. in §. emphyteusis q. 11.

Praelatus potest praediacare ecclesiae in acquirendis, vide Riminal. consil. 315. nu. 15. vol. 2. adde quod haec opinionem sequitur Aluar. Valasc. decis. 77. Luthan. nu. 2. to. 1. Amplexi sunt etiam Domini de Rota ut liquet in deci. 233. diuers. nu. 6. par. 3. lib. 3. iuncta deci. 284. nu. 9. eo. lib. ad obiectionem illam scilicet, quod quando Praelatus cedit iura sibi competentia ratione hereditatis ecclesiae successore, ad quam sibi, & ecclesiae actio est quaesita ex testamento, cedendo, & repudiando videtur, acquirere, & adire hereditatem tanquam necessariam antecedens ex Ripa. consil. 270. col. 2. vol. 1. non enim posset cedere, nisi prius saltem ordine intellectus intelligatur ad hunc, & ita potius esse in acquirendo, quam in acquirendo, & per consequens cessione illi obtaret Paulina tanquam absque solennitatibus per eam requisitis facta, si quidem per eisdem Dominos in alia decis. 30. par. 3. lib. 2. iuncta decis. Putei. 5. 9. li. 2. responderetur, quod ex quo illa cessione non est ordinata ad acquirendum, & ad eundem principaliter, sed potius ad repudiandum, quod illa acquisitio momentanea, quae fit, non est in consideratione, licet verior & tutior sit opinio contraria relata supra, sub nu. 23. scilicet, quod non tantum in acquirendis, sed etiam in acqui-

acquirendis non possit fieri remissio a solo Pralato absque solennitate, quæ ultra supra allegatos corroboratur ex decis. Caputaque. 359. par. 2.

Decimo, limita in rebus quæ nondum sunt incorporata mensa Episcopalis, seu Capitulari, elem. 1. in ver. ad mensam, de excess. prala. c. 2. de feu. Abb. in c. vi. super, de reb. eccl. alien. vt possint concedi sine solennitatib. dummodo duret prima causa, vt dixi supra limi. 3. quæ & quomodo res dicatur de mensa ultra Doc. in locis præallegatis, & in c. 1. de his qui feu. da. possin. vfi. feu. vide Redoa. quest. 62. Aduerte quia tam per nonam, quam per hanc decimam limitationem euitantur pœnæ extrinsecæ huius Paulinæ, non tamen intrinsecæ nullitatis contractus, non enim præcluditur via ecclesiæ aduersus repudiationem, seu remissionem legati, ac rei non incorporationem factam in datum Ecclesiarum, quia Rectores earum vtilia, non inutilia agere poterunt; ideoque dato, quod in quærendis videatur, quod factum Pralati possit præiudicare Ecclesiæ, & licet Ecclesiæ possit agere contra Prælatum, qui illi præiudicauit in non acquiendo, non tamen per hoc videtur sublatum remedium restitutionis in integrum ex allegatis per Riminal. in conf. 315. nu. 15. & infra vol. 2.

Vndecimo, limita vt possit Prælatus sine solennitatibus restituere rem, quam iniuste detinet Rebuff. in d. comp. nu. 28. Canophi in repet. huius Paulinæ nu. 37.

Duodecimo, limita vt valeat transactio absq. solennitatibus quando possessio non est penes Ecclesiam, nam si per transactionem Ecclesiæ rem relaxaret in cuius possessione existit, tunc requiruntur solennitates. Rebuff. in d. comp. num. 21. Rolan. conf. 15. dixi supra amplia. 5. intellege de re dubia, alioquin non dicitur transactio l. i. ff. de transact. & dummodo sit in euidenter Ecclesiæ utilitatem, tutius tamen erit assensum Apostolicum obtinere si in futurum Ecclesiæ nollet stare contractui, sic practicatur, & vidi expedita Breuia.

44 Decimo tertio, limita ¶ vt possit solus prælatus, seu Rector remittere caducitatem emphyteuticæ Ecclesiæ. las. in l. legatum, num. 18. de leg. 1. & in l. seruus, num. 2. C. de pac. Cur. de feu. part. 2. questio. 2. princ. num. 7. per ea quæ dixi supra limi. 9. hoc enim dependet ex voluntate beneficiati. Afflict. decis. 97. Iul. Clar. in §. emphyteutis, questio. 9. 10. & 11. quæ pœna caducitatis an, & quando remissa præsumatur notab. tradit Menoch. in tractat. de præsumption. libr. 2. præsumpt. 112. & an caducitas incurta tempore prædecessoris possit per successorem intentari, & decanone decurso tempore prædecessoris, & non soluto cui debeat an heredibus illius, vel successoribus in Ecclesiæ de vtroq. agit Hiero. Maugon. decis. 70. Rotæ Florent.

Decimo quarto, limita quando contractus esset in euidenter Ecclesiæ utilitatem, vt nõ requirantur solennitates secundum quosdam Doct. relatos supra amplia. 18. sed hodie per hanc Paulinam requiritur assensus Apostolicus, vt dixi supra num. 5. & 34.

45 Decimo quinto, limita ¶ in principe permutante cum Ecclesiæ secundum Hof. in cap. de rer. permut. licet contrarium teneat Innocen. vt prædixi amplia. 1. & est magis tutum.

Decimo sexto limita quando ecclesia esset grauata per fideicommissum restituere Rebuff. in d. compen. nu. 29. & 30. Redoa. q. 51. c. 3. nu. 21.

46 Decimo septimo, limita ¶ quando non apparet de solennitatibus, sed præsumuntur propter diuturnitatem temporis mortuis contrahentibus. Rebuff. in d. compen. num. 37. & in consil. 111. num. 12. Afflict. decision. 107. num. 5. & decision. 368. num. 7. Capi. decision. 164. Gram. decision. 79. Crauer. de antiq. temp.

par. 2. §. vidimus. num. 24. cum seq. Redoa. in d. tract. q. 39. & 48. Navar. consil. 1. de reb. eccles. alienan. in antiquis, & 16. in nouis. Rolan. consil. 15. nume. 12. volum. 2. Alexan. Siat. in repe. thuius Paulinae sub nume. 20. de qua solemnitate praesumenda late per Felin. in c. sicut, de sent. & re iud. Iasin l. sciendum, ff. de verb. oblig. Rimin. consil. 292. sub num. 87. Ruin. consil. 41. cumulat, & reassumit Mascard. de proba. concl. 75. & 154. & 482. vbi notabiliter limitat, & sublimat, & an ex cursu viginti annorum, vltia Navar. in d. consil. & consil. 1. de praeser. in nouis. vide Dec. consil. 36. sub nu. 8. & consil. 341. n. 13. Soci. in regul. 376. in vet. solemnitas extrinseca, & an credatur instrumento in quo asseritur solemnitates fuisse adhibitas. Bar. consil. 41. par. 1.

*Propter
temporis
diuturni-
tatem
praesumi-
tur solē-
nitatem
interue-
nisse cū
declara-
tione.*

Praesumuntur solemnitates propter diuturnitatem temporis, adde quod hanc conclusionem multorum auctoritate comprobatur Navar. in consil. 3. num. 7. de cē sib. in antiq. Declara primo, quod cum haec praesumptio sit fundata in taciturnitate partium ex Soci. iun. consil. 56. sub nu. 13. & 14. lib. 1. secus esset dicendum si infra spacium 30. annorum super ea per partes aliqua lis mota fuisset. Rota diuers. decif. 160 nu. 6. vol. 2. Secundo declara talem praesumptionem nunquam habere locum, vbi ex instrumento constaret solemnitatem fuisse defectiuam, & minus legitima. Cassador. decif. 3. num. 7. de procurat. Redoa. quaest. 39 sub num. 29. est magis com. opinio, referente Casalc. qui alios concordantes adducit decif. 29. sub nu. 24 par. 2. amplia etiam & declara, vt per Ant. de Gama. decif. 48. regni Lusitani, & per Riminal. consil. 343. vol. 2. & in consil. 461. vol. 3. & consil. 571. eod. vol. Quid vero dicendum sit in praesumptione assensus Apostolici.

*Tradi-
tur ple-
na eluci-
datio il-
lius arti-
culi,
nu. 5. an
ex tempo-
ris diu-
turnita-
te presu-
matur
assensus
Apostol-
licus.*

Vt huius articuli, qui admodum frequens, necessarius, & difficilis est, veritas liqueat, amicorumq; votis morem geram, idcirco exactius illum examinando breuiter praesupponendo dicimus, quod de stylo, & obseruantia Curiae Romanae concessio assensus Apostolici super alienationibus rerum ecclesiae non indulgetur, nisi praesentia delegatione S. Pontificis in personam aliquorum in dignitate ecclesiastica constitutorum, qui videant an concessionem cedant in euidentem ecclesiae utilitatem, & si ita apparuerit, illas confirmant, alias non, de qua obseruantia testatur Vincent. de Franch. in decif. 239. nu. 1. quae commissio solet expediri in forma Breuis, seu per Bullam, de quibus rescriptis, eorumq; clausulae est videre apud Staphil. de rescript. in forma Breuium nu. 20. & infra in 2. editione, Gomez. in tract. Breuium, nu. 22. & seq. Mandos. de signat. Grat. tit. si in euidentem, & latius apud Redoa. in praed. tract. quaest. 20. nu. 89. & pluribus seq. Quiritur modo an praed. assensus Apostolicus, [cuius concessio passim fit per diploma separam, vt praedixi,] ex temporis diuturnitate praesumatur. Respondeo, quod ista difficultas fuit proposita in Rota Rom. vt habetur in decif. 179. diuers. vol. 2. Cuius integrum tenorem, vt cunctis innotescat, hic inferere curauimus, prout sequitur?

NEAPOLITAN. FVNDACI, LVNÆ, PRIMA IYNNI
M. D. LXXVII. Difficultas fuit restricta, An ex lapsu 38. vel. 39. annorum cum continua quasi possessione, seu solutione canonis praesumatur beneplacitum Sedis Apostolicae. Et an praesumatur consensus Confraternitatis in alienatione facta per Joan. Antonium in sorores de Caracciolis. Circa primam resolverunt ex lapsu 30. annorum cum possessione praesumi beneplacitum ex Put. & Aug. de reb. eccles. non alien. & alijs plurib. in Roman. Sancti Laurentij in Damaso, coram D. de Rubels isto anno allegatis. Quo ad secundam partem Domini dubitabant, cum finis in Vniuersitate vel Collegio, in quo requiritur consensus Collegij ad remittendam caducitatem, vt late cumulat Clar. in d. emphyteusis. q. 19. Et quia moniales

les videntur potentiores, cum quibus est facta alienatio, sed hoc tollitur ex facto quia ab initio fuit in particulares. Solum igitur remanet difficultas de Collegio, seu Vniuersitate ex adductis per Clar. d. q. 10. Hactenus decisionis verba. Verum quia hæc resolutio non est vsquequaque sufficiens, ad pleniorē dilucidationē firmo conclusionem, scilicet, quod quando intercedit solus lapsus annorum 30. vel 40. absque alia coniectura non inducitur præd. præsumptio. Hugo. Cess. in consil. 111. num. 18. Ferret. notab. vbi huius rationem reddit in consil. 248. num. 12. & seq. vol. 2. Limitatur primo quando cum 1. red. temporis decursu probatur etiã, seu constaret Summum Pontificem habuisse scientiam, & tolerantiam illius contractus, seu alienationis, in qua eius licentia, & consensus erat necessarius, & de cuius præsumptione agitur ex Alex. in consil. 9. nu. 8. lib. 3. quam Alexandri declarationem eam sequendo commendat Fely. dicens de ea nunquam obliuiscendū in c. licet. sub num. 33. vers. Bene fateor. de sen. & re iud. Afflict. decis. 107. in fine, Crauer. in tract. de antiq. temp. par. 3. in princ. Ioan. Cephal. consil. 628. num. 80. vol. 5. Redoan. in præf. tract. quæst. 48. num. 16. Mascard. de probat. conclus. 416. num. 2. com. opinio. de qua per Menoch. in tracta. de præsump. lib. 3. præf. 132. num. 71. qui hanc scientiam præsumi inquit, vbi contractus fuisset celebratus in eo loco, in quo esset notorium, & consequenter verisimile, quod ipse superior, & sic Papa sciuerit ex dictis per Capyc. decis. 4. nu. 29. & 30. Secundo limitatur quando concurreret perseverantia partium in ipso contractu cum afflictorū solutione prout Romæ iudicatum fuisse attestatur ex quibusdam decisionibus manuscriptoris Mohedani, & Fabij, quæ circumferebantur, Hieron. Gabriel consil. 88. num. 18. & seq. vol. 1. quibus conformatur prænatrata a nobis sectio, quæ est Rebuterij, & quod hæc sit magis com. opinio etiam absque scientia & patientia superioris Ferret. consil. 249. num. 26. uol. 2. Declara vt hæc limitatio non procedat, quando per partium conventionem seu pactum, & sic conditionaliter Pape beneplacitum requireretur propter appositionem clausulæ videlicet, (si & quatenus beneplacitum, & consensus S. Sedis Apostolica interueniat) per quam significatur ipsarum partium voluntatem esse, vt ecclesiæ omnino sit consultum per Pape assensum, & notitiã, & per consequens vt a d. futuro euentu ipsius contractus validitas pèdeat, & demonstretur, quo casu vere & non præsumptiue de dicto assensu apparere debet, ad tradita per Ruin. in consil. 68. nu. 17. & 18. lib. 1. & per Ioan. Cephal. in consil. 447. nu. 88. & infra vol. 3. & est communis opinio, ut docet Beirus consil. 16. nu. 14 & consil. 90. num. 4. vol. 3. Ioseph. Ludic. decis. 52. Rotæ Lucan. num. 25. & seq. optime, & in specie Caualean. decis. 8. sub num. 23. par. 2. asserens hoc esse ualde notandum, quia pauci ad hoc animaduertunt, ac ita per ipsam uti iudicem delegatum fuisse iudicatum, eiusque sententiam Romæ confirmatam. Tertio limitatur, quoties cetera habilia supponerentur, scilicet, quod de iustitia tituli appareret, aliaque de iure requisita concurrissent, & sic quod causa alienandi suberit, ac in euidentem ecclesiæ utilitatem sit contractum &c. ex Ferreto in præleg. consil. 248. num. 24. qui interminis ita responderi si aliud canonice cum non obstat. Quarto limitatur ut præd. licentia, seu consensus præsumatur adhibitus, quando transactum esset tempus immemorabile. Grauer. loco præcit. num. 19. quem sequitur Menoch. vbi supra in eod. num. 71. in fine. Declara nisi constaret, uel alia coniectura colligi posset, quod partes arbitrabantur eo opus non esse, uel non intellexisse illum velle adhibere ex Ioan. Vincent. Hondedeo in consil. 21. nu. 36. cum sequen. & consil. 89. num. 26. lib. 2.

Hinc non immerito quaeritur, An præd. tempus 30. aut 40. annorum intelligatur

Optime
ad hæc
2. limitatio-
nem faciunt
dicta p
Rimi.
consil.
199.
col. 1.

relligatur currere viuentē illo Prelato, seu Rectore, qui fecit alienationem. Respondeo negative, imo neque post mortem illius, nisi data scientia, & patientia cuiuslibet Rectoris, seu Prelati successoris, eoque maxime vbi plures intra d. tempus successissent, quam probare habet is, qui se fundat in d. presumptione, prout colligitur ex dictis per Caualean. decis. 46. sub nu. 29. par. 1.

*Quando
nō appa-
ret de
decreto
Commissa-
rii an ex
tempo-
ris diu-
rurnitate
inter-
uenisse
presu-
matur.*

Ex precedentis articuli discussione alia emergit quæstio dubitandi materiam præbens, & in qua iudices, apud quos in facti contingentia huiusmodi processus absoluendi pendent, nimis perplexi esse videntur; An scilicet si appareat de supplicatione, & petitione præd. assensus, ac de commissione facta a S. Pontifice delegatione ad confirmandum si in euentem &c. de ipsa confirmatione, seu Commissariorum decreto subsequuto non constet, num ex temporis diurnitate illud interuenisse præsumendum sit. Respondeo, quod & si præsens dubium a Doctoribus formaliter, & in specie tactum non reperi, compellor negative respondere, nempe, quod nisi appareat omnia contenta, & mandata per S. Pontificem in huiusmodi rescriptis Apostolicis commissis iudicibus delegatis, per ipsos vere fuisse exequuta, ad illa præsumenda temporis diurnitas non sufficiat, imo esset maxima præsumptio, quod Commissarij voluissent decretum interponere, eo quod nō inuenissent exposita in supplicatione verificari, verum ubi cum temporis curriculo concurreret etiam iustitia contractus & euidentis ecclesiæ vtilitas, continuatio possessionis cum canonis solutione, scientia, & patientia cuiuslibet Rectoris successoris aliter respondendum esset. vide Riminal. conf. 430. vol. 3. & consil. 74. volum. primo.

47 Decimo octauo, limita ¶ vt possit res ecclesiæ alienata præscribi bona fide post mortē illius, qui male alienatur spacio quadraginta annorum. Rebuff. in d. compen. nu. 36. Redoa. in tract. de reb. eccles. quæst. 79. c. 3. Mascard. de probat. conel. 225. nu. 12. Molina de iustit. disput. 79. Alex. Strat. super hac Paulina sub nu. 56. Nau. conf. 1. 2. & 3. de præsc. in nouis. Io. And. & Doc. in cap. 2. de reb. eccles. alie. in 6. & in cap. cura. & ibi gl. de iure pat. & cum Paulus IV. contra res male alienatas exceptionē legitimæ præscriptionis opponi non posse constituisse, Pius IV. renouauit, & ad vim iuris communis reduxit, vt in eius Bulla in eip. Pronida. fol. 981. in Bullar. & tunc præscriptio ex 40. annorum curriculo habet vim decreti Redoa. q. 2. c. 3. nu. 12. & aduersus præscriptionem datur nihilominus ecclesiæ restitutio de vnica de in integ. rest. Felin. in c. 1. nu. 8. de præscrip. Affl. decis. 329. Cou. in regula possessor. par. 3. §. si de reg. iur. in 6. Molin. de iustit. disput. 80. Item nō incongrue dici posse videtur, quod cum in terminis nostris præter ius commune antiquum alienationi rerū ecclesiæ resistat hæc Paulina, per quam additur, vt et in casu licito non possit fieri absq; assensu Apostolico, quod hæc quadragenaria præscriptio cōcurrente duplici prohibitione fortior redditur, & hodie non sufficere ex adductis in simili per Rui. in conf. 41. nu. 27. vol. 1. & per Tiber. Decia. conf. 43. nu. 19. vol. 1. & prohibita præscriptione non intelligitur centenaria, nec illa cuius initij memoria non extat. K. Fel. in rub. de præscr. nu. 18. & mala fides probatur, eo ipso quod instrumentum iniusti tituli reperitur penes possessorem. Nau. in conf. 3. & 8. de præscr. in nouis. & de instrumento reperto post præscriptionem vbi de eodem in conf. 1. de reb. eccl. alie. in antiq. & 16. in nouis.

Decimo nono limita in locatione vltra triennium de bonis quæ non fructificant quolibet anno vt dixi supra amplia. 4.

Vigesimo, limita in quibusdam Religionibus, quæ possunt alienare vsque ad certam summam ex privilegio Apostolico, vt refert Compend. Mendic. in

verbo

verbo Alienatio. quę privilegia erunt videnda, an sint reuocata per illam clausulam generalem in eorum confirmationem, dummodo sint in vsum, & sacris canonicis, & decretis Concil. Trident. non aduersentur, vt infra in verbo privilegia Regularium.

- 48 Vigesimo primo limitant hanc Paulinam non procedere in locis in quibus non fuit vsu recepta in totum, vel in partem. Card. Caiet. in verbo Excommunicatio c. 95, quem sequitur Nauar. in Man. confess. c. 27. sub nu. 149. subdens, quod in paucis locis est recepta quo ad pœnas extrinsecas, quamuis in multis sit recepta quo ad dispositionem principalem, & pœnam intrinsecam nullitatis contractus, qui idem dicit in c. 23. sub nu. 62. & in compen. alien. num. 21. & in conf. 10. nu. 2. de reb. eccl. alie. in nou. Toler. in Sum. lib. 5. c. 91. vers. dico tertio de hac Paulina. Felin. in c. de quarta, sub nu. 3. de præser. & vltra Naua. vide Boer. decis. 224. Silue. in ver. Excommunicatio 7. num. 83. in fi. Sarmen. de redi. eccl. par. 1. cap. 3. nu. 20. Io. Cuiet. lib. 1. cano. quæst. c. 8. Molin. de contract. disp. 466. nu. 8. Redoa. de reb. eccl. alie. q. 36. num. 21. & q. 58. num. 25. vbi de ea nu. 21. vsq; 26. Quando autem dicatur lex non vsu recepta, vt non obliget transgressores, Abb. & profundius Fel. in c. 5. de reg. & pac. Nauar. c. nu. 41. Sil. in ver. Alienatio q. 15. & in verbo lex, Couar. lib. 2. var. resol. c. 16. sub nu. 6 Menoc. in tract. de præsump. lib. 2. præsump. 2. Eman. Roderic. tom. 1. quæst. reg. q. 6. art. 11. in fi. & in proprijs terminis huius Paulinæ, Borgn. Cauale. decis. 43. nu. 2. 4. & 5. Vinc. Carocius in trac. locati, & conduc. par. 3. tit. 1. de reb. eccl. locan. concl. 9. f. 129 Verum asserit illa. s. opus esse ut lex obliget, quod sit vsu populi recepta c. in istis. §. leges q. dist. 1. de quib. vbi Doct. ff. de legib. non est ita amare intelligenda vt a subditorum voluntate pendeat obseruatio, sed satis est, vt lex sit promulgata in Ciuitate Metropolitana sicuti Romæ communiter fit. Nauar. late in conf. 1. nu. 19. de const. sed quando per lapsum decenniij, ex quo lex promulgata fuit ab initio a populo non fuerit vsu recepta, neq; moribus vtentium approbata; idq; legislator sciens seu videns taceat, dissimulet, & non obseruantes impunes relinquat, tunc est tacita reuocatio. Medin. in C. de rellit. q. 36. Couar. loco præcit. Gemin. in d. §. leges. Doctores communiter in præalleg. c. 1. de reg. & pace. ac Nauar. in eod. conf. nu. 23. Igitur cum ista extrauag. sit cum alijs in corpore iuris impressa, ac in iudiciali foro citetur, quotidieque Rom. Curia pro eius obseruantia pronunciet, ac ita eius praxis se habeat in expediendis passim breuib. si in euidētē &c. & ex ea emanent absolutiones a censuris, dispensationes, & habilitationes in vtroq; foro quo ad contravenientes, ob id significatur Summos Pontifices velle illam obseruari quo ad omnes partes suas, prout expresse dicitur in iuramento quod præstant Prelati, & Abbates, vt dixi sup. nu. 6. ideoq; existimo non posse dici, quod non sit morib. videntium recepta integraliter, licet præfatorum Doctores præsertim Caiet. & Nau. magna
- 49 sit auctoritas. Male tamen alienantes committunt sacrilegium. Caiet. in d. c. 45. Innoc. in c. verum, de fur. compet. Pœnas contra eos impositas refert Rebuff. in dicto comp. a nu. 102. vsque ad 116. & Redoa. q. 76. Quatuor vero pœnæ expresse per hanc Paulinam imponuntur. Prima est nullitatis contractus, Secunda quo ad personas excommunicatio vniuersalis tam contra alienantes quam recipientes, Tertia est interdictus ingressus ecclesiæ ipso iure quo ad Pontifices, & Abbates, & post sex menses suspensio eo ipso a regimine & administratione. Quarta vltra excommunicationem quo ad beneficiatos est priuatio ipso facto illius beneficiij, cuius bona alienauerint, & absq; declaratione vacatio, & sic ipso iure priuati Nau. conf. 4. & 14. de reb. eccl. alie. in nouis. Sed absolutio est episcopalis cum non

sit referuata c. nuper de sent. exco. censuræ tamen statim infliguntur in foro con-
 scientia, in pœna vero priuationis requiritur sententiam etiam quod hic dicitur
 absq; declaratione, quod intellige non opus esse sententia condemnatoria ad pœ-
 nam, sed solum requiritur sententia declaratoria criminis reum incurrisse, & sic
 requiritur declaratio facti, nam pœna ipso iure inducta non habet locum in foro
 conscientia ante condemnationem glo. notab. in c. fraternitas 12. q. 2. quam de-
 clarant Fel. in c. 1. sub nu. 41. vers. tertius casus, de const. vbi Dec. num. 72. etiam
 si dicatur absque declaratione Nau. in Man. confess. c. 23. nu. 66. & de dat. &
 promiss. nu. 41. Molina de iust. disput. 86. Caiet. in D. Tho. 2. 2. q. 62. art. 2. Ant.
 Gabriel lib. 7. commu. opi. concl. 34. Couar. late & not. in epitome 4. lib. Decret.
 in 2. par. de spons. c. 6. §. 8. sub nu. 10. vbi quod nec ante executionem, vnde isti
 beneficiati nō tenentur abstinere se a beneficijs, dignitatibus & officijs, nisi præcef-
 serit sententia declaratoria, ita tenuit Doctor P. Marius Andria. in relect. huius
 Paulina q. 14. Henr. in sum. lib. 13. de excom. c. 56 §. 3. in tex. & glos. q. & vide
 infra in verbo beneficiorū resignatio, & in verbo Sodomia in fine. Sed vtrumq;
 sit, ego vidi Breuia a Sacra Penitentiaria in foro conscientia tantum obrenta ab
 ijs, qui alienarunt saluo assensu Apostolico, & tradiderunt possessionem eo non
 obtento, vt possint absolui a cœsuris, & dispensari ab irregularitate, ac retinere,
 & obtinere beneficia, ita vt curent obtineri beneplacitum Apostolicum, aut alie-
 nationes rescindi, ac bona ecclesiastica restitui. Alia etiam Breuia vidi expedita
 in foro exteriori per signaturam S. D. N. & ita consulere pro tutiori præsertim
 ab obuiandum molestationibus quæ in futurum oriri possent.

50 Alienans autem bona ecclesiastica sine solennitat. & excusatur a pœnis prædi-
 ctis, Primo ex bona fide quæ in foro conscientia excusatur, dicitur enim in tex. præ-
 sumptis, quod verbum denotat dolum & temeritatem, vt dixi supra sub nu. 9.
 Nauar. in conf. 19. de reb. eccl. in nouis. Secundo ignorantia facti probabilis excu-
 sat, ab ignorantia iuris in personis non ita peritis. Nau. in d. c. 23. nu. 44. Tertio quæ-
 do fuisset erratum in subtilitatib. iuris, non peccauit mortaliter, vel quædo pro alie-
 natione essent aliqua Doctorum opiniones, vel esset ius non clarum, vel dubita-
 bile Fel. in c. 1. nu. 15. de sent. & re iudi. Nau. in conf. 8. de reb. eccl. alien. in an-
 tiq. & conf. 2. de præscr. in nouis. & in commen. de alien. rer. eccl. sub nu. 16. vbi
 dicit quod non peccat mortaliter, qui transgreditur legem humanam male intel-
 lectam, sed credens bona fide ita esse intelligendam secundum Inno. receptum
 in c. per tuas il. 2. de simo. Fel. in loc. præalleg. Quarto excusatur a pœnis huius Pau-
 lina reuocatio alienationis, & penitentia ante realem, & pacificam traditionē
 c. si quis presbyterorū, & ibi glo. in verbo celeriter, de reb. eccl. alien. Ias. in l. fin.
 nu. 132. C. de iu. emphyt. Couar. lib. 2. var. resol. c. 16. nu. 7. nam reuocatio & resti-
 tutio post traditionē nō de excusant a censura, & pœna Nau. in conf. 3. nu. 4. reb.
 eccl. non alien. in antiq. & 18. in nouis. Quinto apparet iuste causa excusatur alie-
 nantē a culpa mortali, licet alienatio esset ipso iure nulla, quia qui bona fide facit
 aliquid contra legem humanam putans se iustam causam habere id faciendi, nō
 peccat mortaliter Nauar. in Man. confess. c. 22. nu. 43. & in d. commen. alien. nu.
 10. Sexto beneficiatus, qui alienat. iusta de causa rem ecclesie in consulto Papa
 etiam cum consilio eius requiratur quo ad forum exterius, bona fide faciens
 conditionem ecclesie meliorem, non peccat quo ad Deum mortaliter, nec inci-
 dit in pœnas præfata Paulina, tum quia non frangit legem per præsumptionem
 tum quia alienat in casu permisso a iure, tum quia licet non seruet formam alie-
 nandi iuris humani, seruat tamen formam iure naturali, & diuino necessariā; que
 est

est magna consolatio multorum, qui per simplicitatem vel ignorantiam alienat res ecclesie inconulto Papa, in Nauar. ita d. commen. sub num. 17. vbi tenet valere alienationem in foro conscientie, post Abb. in c. 1. nu. 17. de ressi. in integr. i. Fel. in c. 1. num. 39. de constit. i. & hac breuiter, clare, vtiliter, & ordinate dixisse sufficiant de hac materia alienationis rerum ecclesie.

Stephanus Quaranta V. I. D.

K ADDITIO. Prescriptio immemorabilis etiam si omnibus prescriptionibus & consuetudinibus derogaretur, sub tali derogatione non comprehenditur. Masca. de probat. concl. 12. 15. num. 55.

Limita primo nili specialiter ipsa immemorabilis reiiciatur. Roderi. tom. 1. q. regular. q. 9. art. 5. in fine. Secundo limita quando consuetudo vti iniqua aufertur, & reprobetur, quia tunc similiter, & immemorabilis sublata, & reuocata censetur. Couar. cum alijs ab eo citatis lib. 3. var. resolut. c. 13. sub nu. 5. vide Gonfalen. ad 8. reg. cancel. glos. 33. fol. 472. & Alex. Monetam. in tract. de distribu. quotidiana. par. 2. q. 12. nu. 22.

L ADDITIO Aduertendum vero est, quod licet quidam Doctores tenuerint contrarium, vt refert Rebuff. in d. comp. nu. 42 & Redoa q. 46 tamen est intelligendum vt possit quis tuta conscientia retinere rem ecclesia absque solennitatibus alienatam in euidentem eius vtilitatem quousque ecclesia restitutionem petierit. ita Sarmen. notabiliter conciliando Doctores in tract. de rediti. eccles. par. 1. capit. 2. num. 6 & 7.

A M B I T I O .

PRÆTER Summissas sciendum est, Pium Quartum edidisse Constitutionem Romæ publicatam die 5. Octobris 1565. incip. & si Rom. Pont. fol. 849. in Bul. lario.

Contra Nuncios Apostolicos, ne a principibus ad quos mittuntur, debeant mendicare fauores, aut literas commendatitias ad dignitates, & gradus obtinendos, aut fauores ad officia ecclesiastica consequendum per Rom. Pont. conferenda ipsis, vel alijs consanguineis, & necessarijs suis, neue illis etiam vltro sibi per Principes sponte oblati vti sub maioris excommunicationis lata sententia, ac priuationis ecclesiarum, & beneficiorum penis, & inhabilitatis ad illa, & sufficienter literæ, vel preces oratorum Principum ad hoc legitime probandum, & omnino conuincendum tenoris sequentis.

*Cogru
it tit.
de sen-
ten. ex
com.
seu. de
conces.
preb.*

Pius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram
rei memoriam.

ET si Romanum Pontificem, quem Dominus omnipotens in persona principis Apostolorum ecclesie militanti sponsæ suæ præficere dignatus est, in eius vniuerso corpore a noxijs, quæ passim in illud irrepunt præseruando plurimum decet esse sollicitum, in hoc tamen eum multo magis inuigilare necesse est, ne per importunum suorum priorum ministrorum qui frequenter ab eius latere ad diuersos orbis principes peregre miti solent ambitum dum videlicet eorum non-